Universitätsbibliothek Paderborn

Concertatio acutissima duoru[m] clarissimoru[m] artiu[m] & sacre theologie doctoru[m] Magistri Thome Caietani de vio Generalis totius ordinis predicatoru[m]. &. M. Iacobi Almain doctotis ...

Cajetan, Thomas
Almain, Jacques

Colonie, 1514

VD16 ZV 412

urn:nbn:de:hbz:466:1-34616

Visual Library

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Th. 5974.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ERZBISCHÖFL.
AKADEMISCHE
BIBLIOTHEK
LEOSTR. 21
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Concertatio acutiſſima duorū clariſſimorū

artiū & ſacre theologie doctorū Magiſtri Thome Caietani de vio Generalis totius ordinis predicatorū. &. M. Iacobi Almain doctotis parrhiſienſis. de comparatione pape & eccleſie ſeu conciliorū. In qua parrhiſienſis Caietanū inuadit. ꝙ in priore ſuo opere papā eccleſie pretuliſſet. quē & nūc quoqꝫ idē ipſe Caietanus iterꝫ triūphare facit

Pars altera Caietani hūc libellū ſubſeq̄tur.

¶ Reuerēdiſſimo in chriſto prī dn̄o Triſtādo de Salezar. Senoneſi archiep̄o. Jacobꝫ almain hūilis doctor parrhiſiēſis Salutē

QUod impm̄is optabaz reuerēdiſſime in chriſto pr̄ dn̄e Senonēſis archiantiſtes. mihi h̄ tpe ſorte quadā obtigit argumētū. ſcʒ edendi q̄ppiā in aſſentatorias ꝛ q̄ſi q̄dā adulatōis illitio. ſummū pōtificeʒ ſibi nimis blādiēdo demerentes. doctrinas illius fratris Thome de vio Caietani hoīs alioq̄n eruditi. niſi ſuā eruditōem aſſentatōis macula cōtaminaſſꝫ. ꝛ niſi ſacratiſſima illa ꝯcilia Cōſtātiēſe ꝛ Baſiliēſe ſuis ꝑacibꝫ ꝟbis infamare ꝛ ſuggilare anniſus eēt. Cuiꝰ rōnibꝫ. vt Diogenis inſtar doliū aliq̄d aut vt Siſyphꝰ ſaxū voluerē. ne vnꝰ inter tot opī intētiſſimos ceſſator eē viderer. neu deſidia aut inerti ocio ꝯtabeſcere. atq̄ ī vmbraculis domeſticꝭ (aliis ad rē attētiſſimis) ignauiter ꝯſeneſcere Pro modulo meo vtcūq̄ rūdere iſtitui. ꝛ citra cuiuſpiā aſſentatōem maledicāq̄ iſamatiōeʒ ſuas debilitare imo q̄ad potero ꝯfutare rōnes ꝛ gallicis (vt aiunt) armis ſuā arcē oppugnare. at q2 hi nr̄i codicilli parū me auctore futuri ſiꝫ plauſibiles operepciū eſt amplū aliq̄d nomē auguſtūq̄ ꝑ ſe ferāt. cuiꝰ velut auſpicio freti iāiā ꝓdituri in lucē manuſq̄ hoīm venturi ancipitē iudicioꝝ aleā ſecure experiēt. Eā eīm eē libelli nr̄i rōem facile cognoſcim. vt niſi magno aliquo patrocinio defendat vix eū ab calūnia defendā. At cū mecū ipē animaduerterē. cui nā iſtas nr̄aꝝ vigiliaꝝ ꝑmiciolas articulares dicarēq̄ viſus es mihi ſuꝑ oēs digniſſimꝰ dn̄e triſtāde archiātiſtes Senonēſis meritiſſime. tū q̄ es litteratoꝝ hoīm fotor ꝑpetuꝰ ꝛ amātiſſimꝰ. tū q̄ elapſis diebꝫ videor mihi nō ſpernēdo amoris loco apud te ſꝑ fuiſſe ac nūc etiā eē. ita vt ſperē neq̄ ꝟbo neq̄ facto opē tuā q̄ties implorauero nullatenus mihi defuturā. Eat igit̄ ꝛ tuo ꝑſidio ſuoq̄ fulcimēto munitꝰ. libellus iſte in manꝰ hoīm quē ſi tibi vni cordi eē cognouero ſum factꝰ voti ꝯpos. In aīo h̄ns poſthac in talibꝫ materiis tractādis ꝯſcribendis ingenioli vires nullatenus intermittere. Vale.

¶ Ad magnificentiſſimū eūdemq̄ ſuū tutelarem dn̄m Senonēn̄. archiepiſcopū idem

Hoc cape qui iuſti preſū. qui ſemita veri
  Hoc cape qui phebi gloria. creſus opum
Id placeat. domino res eſt generoſa placere
  Id placeat. pura que data mente. placent.
Donum tale meum eſt. mea ſunt hec munera. dos eſt
  Ingenium. vis ars. littera diuitie
Nulla mihi eſt auri ſcaturigo. tibi aurea diues.
  Aſſyrius mittat munera. mittat arabs
Syncerum velle. exilis tamen arctaq̄ res eſt
  Sequentur primis vltima. magna dabo.
Velle opibꝫ confer. nam grata eſt ſepe tonanti
  Que vel ab exili. victima miſſa loco
Rem cape. rem lauda. rem perlege. diues habebor
  Si mihi clementi arriſeris ore. vale.

Primū capl̃m. In q̃ tractaꝛ de origine iuriſdic-
tionis ciuilis. vt ꝑ eius ꝯparatōem notificeꝛ iuriſdictio eccleſiaſtica

Quemadmodū deus nature auctoꝛ hoīem cōdidit cū natu-
rali iure ſeu poteſtate ea q̄ ſue ſuſtētationi ac ꝯſeruatōni ne-
ceſſaria ſunt ſumēdi. nec nō ⁊ ea q̄ nociua ſunt repellēdi. Su-
per quo iure fundaꝛ poteſtas eū q̇ iniuſte aggrediꝛ interimē-
di ſi ſerueꝛ moderamē inculpate tutele. Cuius oppoſitū dogmatiſet de an-
cona. in ſuo tractatu de poteſtate eccl̃iaſtica. cuiꝰ rōnes nūc omitto. cum
nō ſit hec materia p̄ſentis ſpeculatōis. Siliter ⁊ ꝯmunitas q̄libet aliquo-
rū adinuicē ciuiliter ꝯuerſantiū q̇ iuxta dictū Pauli ad Romanos. xij. ve-
lut vnū corpꝰ eſt cuiꝰ ſinguli alter alteriꝰ ſunt mēbra naturalē hꝫ poteſta-
tē ſe nō ſolū īeſſe. verū etiā in eſſe pacifico ꝯſeruādi ad quē ſpectat eos q̄-
rū vita eſt. in ꝑturbatōem eiꝰ etiā ꝑ mortē p̄ſcindere. Et iſtud deduci p̄t
ex ſctō Thoma ſcd̃a ſcd̃e. q̄ſtione. lxiiij. Omis ps ordinaꝛ ad totū cuius
eſt ps velut impfectū ad pfectuꝫ. ⁊ ſi saluti totius corporis expediat ab-
ſciſſio alicuius mēbri. puta q꞉ eſt putridū aut ceteroꝝ īfectiuū. in toto cor-
pore reſidet auctoritas illud p̄ſcindendi. Tum ǧ q̄libet pſona ſingularis
comparaꝛ ad totā cōitatē ſicut pars ad totū. Ideo ſi aliq̇s ſit pniciosus
in ꝯmunitate. laudabil'r a ꝯmunitate interimiꝛ. Et iſtud idē oſtendiꝛ ſic.
Cōmunitas ꝯfert pncipi auctoritatē occidendi eos quoꝝ vita in pniciē
reipublice cedit. ǧ illa auctoritas eſt ꝑ pus in ꝯmunitate. cum nemo alteri
det qđ nō hꝫ. Et añcedēs notū eſt. cū pnceps a ſe auctoritatē illā nō habe-
at nec hꝫ eā imediate a deo ſaltē vt in pluribꝫ. Nā vt dicūt doctores p̄ſer-
tim Durādus in tractatu de iuriſdictōe eccl̃iaſtica. Nō eſt intelligēduꝫ ꝙ
auctoritas regis ſecularis ſit a deo. ſic ꝙ imediate eā alicui ꝯmiſerit regu-
lariter. ſed q꞉ ſcd̃m rectaꝫ rōnem quā deus hoībꝫ indidit eſt alicui cōmiſſa.
Et nō videꝛ. cū nō ſit a deo imediate ꝯmiſſa a quo ſit pncipi collata niſi
ab ipa ꝯmunitate. igiꝛ aſſumptū verū. Ex āndictis inferūtur aliqua corol-
laria Primū eſt. pmaria poteſtas iuriſdictōis cohercitiua etiā vſq3 ad mor-
tem infligendā nō eſt ꝯtrum ad eius inſtitutōem pure poſitiua. Cuius eiꝰ
ꝯmunicatio certe pſone. vtputa regi aut certis pſonis de ꝯmunitate pau-
cis aut pluribꝫ qui eam regunt ariſtocratice aut thimocratice ſit poſitiua.
Et iſtud manifeſte oſtendiꝛ. q꞉ hoc preceptū Nō occides. cū ſit de iure na-
turali ab eo nullus p̄t excipi caſus. ꝑ qđcūq3 ius poſitiuū ſaltē humanuꝫ
cū humana poteſtas ſupra ius nature nō exiſtat. ergo primaria poteſtas
occidēdi nō eſt poſitiua humana. ſed naturalis. ¶ Secūdū corollariū eſt.
Nulla ꝯmunitas pfecta hanc poteſtatē a ſe abdicare p̄t ſicut nec ſingula-
ris hō quā hꝫ poteſtatē ad ſe ꝯſeruandū. imo nec ea puari p̄t niſi a deo. ⁊
huius ſentētie videꝛ eſſe gloſa. xxiij. q. iij. in. c. oſtendit. in qua ſic dꝛ. Po-
pulus tene hꝫ iuriſdictōem. licet dicat lex ꝙ tranſtulit ius ſuū in impera-
torē. Nā ſi ciuitas vel populus nō haberet iuriſdictōem quare puniretur
ꝓpter defectū iudicis. vt. xxiij. q. ij. c. dominꝰ. vbi dꝛ. Ciuitas petenda eſt
que vel vindicare neglexerit qđ a ſuis improbe factum eſt. vel reddere qđ
per iniurias ablatū eſt. ¶ Tertiū corollariū. tota ꝯmunitas poteſtatē hꝫ
ſuper pncipē ab ea ꝯſtitutū. qua cum ſi nō edificatiōem ſed deſtructōnem

policie rex regat deponere pt. aĩs nõ eſſz in ea ſufficiẽs poteſtas ſe ↄſeruã-
di. ⁊ iſta poteſtate galloꝝ ↄmunitas quõdã vſu regẽ ſuũ depoſuit nõ tã
ꝓ criminib⁹ ꝙ̃ ꝓ eo ꝙ tanto regimini inutilis eſſz. vt hꝫ gloſa. c. alius .xv.
q. vi. vbi dꝛ. ꝙ Zacharias regẽ francoꝝ depoſuit. hꝫ gloſa. id eſt deponẽ-
tib⁹ ↄſenſit. Hac eadẽ poteſtate vſi filij iſrael receſſerũt a roboan q̃ erat ſa-
lomonis naturalis ſucceſſoꝛ eligentes in regẽ ſuꝑ ſe Jeroboan. vt pꝫ. tertij
regũ duodecimo. ⁊ ꝙ̃uis ſuꝑ aliquẽ populũ adeo acceperũt aliq̃ iuriſdic-
tionẽ ciuilem imediate. vt videt̃ ꝓbabile de Saule ⁊ Dauid nihilomin⁹
ſꝑ toti ↄmunitati fuerũt ſubiecti caſu quo in deſtructõẽꝫ eius reges eſſent
¶ Quartũ corollariũ nõ eo dꝛ policia aliqua regalis. qꝛ vnic⁹ ei p̃ſit qui
ſit tota cõitate in iuriſdictõe maioꝛ. nec ei q̃uis mõ ſubiectus. ſed ſolũ ꝓp-
ter hanc cãm qꝛ vnicus p̃eſt q̃ in quẽlibet alterũ de ↄmunitate iuriſdictio-
nẽ hꝫ. ⁊ eſt eo ſuꝑioꝛ. ⁊ hoc minime reꝑitur in policia thimocratica aut ari-
ſtocrathica. nec ↄueniẽs foret aliquẽ vnũ taliter cõitati p̃ſici q̃ eſſz ea tota
in omi caſu ſuꝑioꝛ. niſi talis foret indeuialis. quẽadmodũ de chriſto cen-
ſet̃. q̃ cõitatẽ regere poſſz ſm volũtatẽ. ⁊ nõ ſm legẽ. ⁊ tũc eſſz policia illa ꝑ-
fecte regalis. ¶ Quintũ corollariũ eſt. falſum eſt illud Scoti diſtin. xv. q̃-
ſtionis tertie. ꝙ nõ licet quẽcũqꝫ occidere auctoꝛitate publica niſi in caſib⁹
exceptis a deo ab iſto p̃cepto. nõ occides. ſi intelligat de exẽptõe facta per
ius diuinũ poſitiuũ. q̃lia erãt iudicialia veteris teſtamẽti. ſicut videt̃ p̃ten-
dere. qꝛ tũc tp̃e legis nature nõ licuiſſꝫ quẽqꝫ interficere. cũ tũc nõ eſſꝫ ius
diuinũ poſitiuũ. nec gentilib⁹ tp̃e legis moſaice licuiſſet aliqueꝫ interimere
cũ eis illa lex nõ eſſꝫ data. Siliter in lege euãgelica nõ eſſꝫ p̃ncipib⁹ licitum
aliquẽ ad mortẽ dãnare. ſaltẽ niſi ꝓ homicidio. cũ lex vetus ſit reuocata ⁊
euãgeliũ nullũ excipiat caſum. niſi dixeris homicidiũ exceptũ fuiſſe Mat-
thei. xxvi. Oẽs q̃ gladiũ acceperint gladio peribunt. Si aũt intelligat de
exẽptis a deo ꝑ ius naturale. nõ facio difficultatẽ. ſed tũc nulla eſt ei⁹ ꝓ-
batio ad ꝓbãdũ ꝙ ꝓ ſimplici furto nõ licet interficere. Ex õib⁹ his facile
eſt videre q̃ño poteſtas q̃ rex vtitur eſt poteſtas cõitatis. hinc auctoꝛitate
publica dꝛ agere. Et hãc ob rẽ Guillerm⁹ pariſieñ. dt dñium p̃ncipũ eſſe
miniſteriale. Cõſequẽter facile eſt videre. ꝙ p̃ncipat⁹ regalis. ⁊ p̃ncipat⁹
ariſtocrathic⁹. ⁊ p̃ncipat⁹ thimocratic⁹ nõ differũt inter ſe qꝛ ſint diuerſe
poteſtates. cũ idẽ obiectũ penit⁹ habeãt. ſꝫ ꝓpter diuerſitatẽ ſubiectoꝛum.
Sꝫ qꝛ de hac poteſtate ciuili in h̃ tractatu nihil intẽdo p̃ncipaliter dicere.
ꝓpterea hec ſufficiant

¶ Scõm. ca. in q̃ oñdit̃ aliã eẽ ptãtẽ nõ naturalẽ nec hũanit⁹ iſtituibilem

Uam chꝛiſtifideliũ collectio nõ ſit ſolũ corp⁹ politicũ ⁊ ad finẽ natu-
ralẽ oꝛdinatũ. q̃ eſt viuere ſm ꝟtutẽ. verũetiã eſt corp⁹ myſticũ chri-
ſti ⁊ ad finẽ ſuꝑnaturalẽ vitã. ſcꝫ eternã oꝛdinatũ. ad cui⁹ ↄſecutõem
legiſlatoꝛ de medio nr̃i ſuſcitat⁹ iuxta vaticiniũ moiſi chriſt⁹. ſcꝫ legẽ gr̃e ⁊
libertat̃ꝭ tulit. quãobrẽ ⁊ poteſtatẽ inſtituit nõ ad corꝑa occidẽda q̃lis po-
teſtas ciuilis. qꝛ nõ q̃rit mortẽ peccatoꝛis. ſꝫ mag̃ꝭ vt viuat ⁊ ↄuertat̃. nec
venit ꝑdere quẽqꝫ ſꝫ poti⁹ ſingulos viuificare. Sꝫ ad ↄpellẽdũ fideles le-
gẽ euãgelicã ↄſeruare alteri⁹ pene metu ſcꝫ ſpũalis. De cui⁹ ptãtis inte-
gritate duo ſt̃. Primũ eſt auctoꝛitatiue poſſe ius dicere ſiue definiẽdo ſi-
ue aliq̃d qð ↄferat multũ ad ↄſecutõnem finis ſtatuẽdo. Scõm eſt poſſe

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dicto iure nō obſeruāte aliq̄ mulctare pena. hec ſit ptās nō ē naturał. ſed
poſitiua nō ab hoīe puro. aut ab hoībꝫ iſtituibił. ſꝫ a deo ſolo. Pro cuius
ꝓbatōe ſupponēdū ē. quēadmodū optīe declarat Herne⁹ in ſuo tractatu
de ptāte pape. Aliud eſt inſtituere ptātē ⁊ inſtitutaꝫ alicui pſone cōicare. ⁊
iſtud manifeſtū ē ex ꝓxi caplo. cū ꝑs ptātē occidēdi nō iſtituat. qꝛ ē na-
turał. ſꝫ eā pncipi cōicat ¶ Inſtituere nāqꝫ ptātē eſt ordinare ꝙ in cōitate
ſit aliq̄ ptās tāta ⁊ talis ad tot caſus ad talē ꝑplm. ⁊ ſic de ſilibꝫ. Et talis
inſtitutio tpe ꝑcedere pt cōicatōem certe pſone. Ptās aūt talis pt ꝯferri
alicui dupłr Uno mō ꝙ ꝯferat determinate pſone. vt cū rex ꝑeꝝ aut guil
lermū inſtituit alicui⁹ ciuitatis baliuū. Alio mō nō determinate pſone. ſꝫ
pſone determinate ꝯditōis. vt ſi rex inſtitueret aliquā ptātē iuriſdictōnis
in aliq̄ ciuitate ordinādo. ꝙ ꝗcūqꝫ a talibꝫ eligeret eā ꝯſequeret. talis elec-
tio eſt diſpoſitio vltimata ex pte recipiētꝭ q̄ facit eū capacē talis ptātis ex
antiq̄ inſtitutōne pncipis. Iſtis ſuppoſitis ꝓbat ꝙ a ſolo deo eſt hec ptās
inſtituibilis. hec ptās nō ē inſtituibił niſi vel a papa vel cōitate chriſtiana
vel deo. Sꝫ pmo ꝙ nō poſſit inſtitui a cōitate chriſtiana ꝓbat ſic ſaltē ꝓ-
pria auctoritate. qꝛ talis ptās includit aliq̄d qđ humanā ptātem excedit.
puta poſſe relaxare aliq̄d de pena debita in foro dei poſſe aliquē reddere
incapacē ꝯtrū ad deū ſuffragioꝝ eccłie ⁊ multa alia. ꝗ a cōitate chriſtia-
na inſtitui nō pt. Et qđ a papa inſtitui nō poſſit manifeſte pꝫ ex h̄. qꝛ pꝰus
ſaltē natura eſt illā ptātē eē ꝙ aliquem eſſe papā. Corollarie ſeqtur. ꝙ nec
iſta ptās ab hoīe puro aut hoībꝫ deſtitui pt Scđo ſeqꝛ corollarie. ꝙ ptās
eccłiaſtica de q̄ nūc loqmur. eſt ptās cohercitiua īmediate a chriſto inſtitu-
ta q̄ valet exerceri in alteꝝ etiā initiū ad dirigēdū ſubditos in finē btitu-
dinis eterne. velut in finē ꝓximū ⁊ pncipałr intentū. Cōſequēter ex dictis
multiplex haberi pt dr̄ia inter ptātē eccłiaſticā iuriſdictōis in foro exterio-
ri. ⁊ ptātē laicā. Prima ex pte inſtitutōis. cū vna ſit naturalis ꝯtrū ad in-
ſtitutionē. Altera ſupnaturał ſcđa ex pte finis. Una eſt ad finē naturalē
Altera ad finē ſupnaturalē. Tertia ex pte penaꝝ q̄ infligi pn̄t p has po-
teſtates. qꝛ p vnā corpalis penā dūtaxat. p alterā ꝓo ſpūalis pciſe. Quar-
ta ex pte ſubiectoꝝ. qꝛ vni⁹ capax eſt etiā infidelis. alteri⁹ ꝓo null⁹ capax
eſt niſi ſacro baptiſmate regenerat⁹. etiā vna ſcꝫ tpalis in infideles exerce-
ri pt. altera in ſolos fideles. vt infra patebit. De aliȷs aūt ptātibꝫ eccłiaſti-
cis a cohercitiua. q̄s optime declarat Ioānes de parrhiſi⁹. ⁊ ꝯſiter Petrus
de alliaco. in h̄ tractatu nihil dicere intēdā. Tertiū corollariū. deuiauit a
fide Marſili⁹ de padua oēm cohercitiuā iuriſdictōem ab eccłiaſticis aufe-
rēs. vt videre ē in ſuo tractatu. q̄ in q̄buſdā voluminibꝫ defenſoriū pacis
intitulat. Quartū corollariū. ptās eccłiaſtica in ſe ꝯſiderata nullaten⁹ ab
hominibꝫ reſtringi pt. ſi eīm ab ipis non ſit inſtituibił. nec deſtituibił. nec ab
ipis fieri pt qđ in aliq̄s act⁹ nō poſſit in q̄s poterat pꝰus. Et iſtud corol-
lariū bn̄ tractat Ioānes de Gerſon. ꝯſideratōe. vij. de ptāte eccłiaſtica. et
qꝛ hec certa ſunt. nō curaui auctoritatū aut rōnū nūero munire

¶ Tertiū caplm. in q̄ oſtēdit ad que ſe extēdat hec poteſtas.

Tanta eſt inter doctores ꝯtrouerſia de plenitudine huius ptātis ⁊
ad q̄ ſe extēdat vt pauca ſint ī iſta materia ſecura Ita ꝙ his tpibꝫ
vt dr̄ Guillerm⁹ ockā circa finē pme ptis dialogi. Sūme neceſſa

riũ foret. ꝙ ꝑ ſapiẽtes iuramẽtis ⁊ horribilib⁹ cõicatõnib⁹ ad veritatẽ dicẽ
dã artatos declararent̃ q̃ ad plenitudinẽ poteſtatis eccłie ſpectet. Quidã
em̃ eã ita ampliãt forſitan adulatõnis cã vt bñficia ⁊ ꝑuilegia obtineant
vt oino abſorpta videat̃ ꝑncipũ poteſtas. necnõ ad act⁹ ſe extẽdat in deſ-
tructõem eccłie. Quidã em̃ eã dilatãt vſq ad diſſolutõnem matrimonij
rati ⁊ nõ ↄſummati. vt gloſa Joannis andree in capło ꝙ votũ. de voto ⁊
voti redẽp. libro ſexto. ⁊ glo. in capło ex publico. de ↄuerſione ↄiugatoꝝ. q̃
ponit hãc ꝓpõnem. ꝙ ſumm⁹ pontifex poſſʒ ſtatuere ꝙ ꝑ ſcðm matrimo-
niũ rũperet̃ ꝑmũ nõ ↄſummatũ. ſicut rũpit̃ ꝑ ingreſſionẽ religionis. q̃ q̃-
tum ꝑiculi ↄtineat aduertere p̃t lector eiuſdẽ ſnĩe panormitan⁹ in eodẽ. c.
et cũ ipſis deuiauit magr̃ Thomas de vio. in ſuis opuſculis aureis de di-
uerſis ac curioſiſſimis materijs. Iſtud eſt ↄtra verbum chriſti Mathei
xix. Quos de⁹ ↄiũxit hõ nõ ſeparet. niſi fornicatõis cã vbi hoi poteſtatẽ
diſſoluẽdi matrimoniũ denegauit. Scðo ſi diſſolui poſſʒ ſine ingreſſu reli-
gionis. nõ eſt veriſilẽ qñ hoc ↄperiri poſſit ex ſacris lr̃is. queadmoduʒ de
matrimonio iter infideles altera ꝑtiũ ꝯ̃ſa ad fidẽ. Tertio ſumm⁹ põtifex
nõ p̃t debitorẽ abſoluere iuito creditore. ſi em̃ oppoſitũ dicat̃ creditoꝝ mul-
ti ad ipm̃ currerẽt ꝓ abſolutõe. g̃ nec p̃t mulierẽ ab obligatõe q̃ eſt obliga-
ta viro abſoluere. Et hãc ꝑtẽ ꝓ indubitata tenet Scot⁹. xxxi. diſtin. q̃rti.
et Petr⁹ de palude. xxvij. eiuſdẽ. Sed ꝓ poſt ꝑte arguit̃. vt magis pateat
veritas diſſoluit̃ m̃rimoniũ ratũ nõ ↄſummatũ ꝑ votũ ſolẽne religionis
ſʒ voti ſolẽnitas nõ ex iure diuino. ſʒ hũano ẽ. vt pʒ ꝑ capłm p̃allegatuʒ. ꝙ
votũ in q̃ dr̃. Voti ſolẽnitas ex ſola ↄſtitutõe eccłie ẽ inuenta. g̃ ex ſtatuto
hũano diſſoluit̃ m̃rimoniũ. Scðo ſi votũ ſolẽne ex ſtatuto diuino diſſol-
ueret m̃rimoniũ nõ ↄſummatũ. a fortiori illegitimaret iure diuino matri-
monium ſequens. Minus eſt em̃ illegitimare q̃ ↄtractum diſſoluere. cũ
ꝑmũ poſſit eccłia. ⁊ nõ ſcðm Sʒ falſitas ↄñtis oñdit̃. q2 ſi illegitimaret iu-
re diuino nõ poſſʒ ſumm⁹ põtifex nec eccłia tota diſpẽſare cũ illo q̃ vouit
ſolẽniter in q̃cũq caſu. cũ nõ poſſint ↄtra ius diuinũ. ¶ Tertio m̃rimo-
niũ ↄtractũ ⁊ ratũ ſ̃cat ſolũ ↄiũctõem chriſti ⁊ aĩe fidelis q̃ diſſolubił eſt.
g̃ illud m̃rimoniũ ẽ etiã diſſolubile. Si dicat̃ ꝙ ſ̃cat etiã ↄiũctõem chriſti
et eccłie indiſſolubilẽ. vt dr̃ magr̃ ſniaꝝ. diſtin. xxvi. q̃rti ↄſequenter. ⁊ Ri-
chardus ¶ Cõtra ſeq̃t̃ bigamiã ↄtrahi. ſi vxore ꝑma mortua añ ↄſum-
marionẽ ↄtraheret cũ ſcða vel ecõuerſo. ſi aliq̃s aliquaʒ cui⁹ vir mortu⁹
eſt añ ↄſummatõem in vxorẽ duceret. hoc aũt eſt ↄtra capłm debituʒ de
bigamis nõ ordinãdis. Probat̃ tñ ſeq̃la. q2 rõ bigamie eſt defect⁹ ſacra-
mẽti. q2 nõ eſt vnic⁹ vni⁹ ſicut chriſt⁹ vn⁹ vnice ↄiũct⁹ eſt eccłie. ¶ Ad ꝑ-
mũ iſtoꝝ reſpõdet̃. bene verũ eſt. ꝙ modus ꝑ quẽ ſolẽnizat̃ votũ eſt ex ſta-
tuto ⁊ determinatõe eccłie. nõ tñ ſeq̃tur effectũ ſequentẽ ad votũ ſolẽne ꝑ
qð vouens morit̃ ciuiliter eſſe de ſtatuto eccłie. ¶ Ad ſecũdũ. qð eſt forte
ad ꝓbandũ. ꝙ in voto ſolẽni nõ cadit diſpenſatio. Videt̃ mihi dicendũ
ꝙ votũ ſolẽne iure diuĩo tãdiu illegitimat q̃diu obligat. ita ꝙ ſi tentẽt cõ-
trahere ſecluſo quocũq ſtatuto hũano nõ ↄtraheret. Sed q2 p̃t emerge-
re caſus in quo ampli⁹ nõ obligat. ⁊ tũc ceſſat illegitimare. ⁊ ſic papa non
diſpẽſat. niſi capiẽdo diſpẽſare vt tãtũ valet ſicut ius declarare ¶ Ad ter-
tiũ dr̃ ꝑmo. ꝙ ↄñtia ꝑma nihil valet. in ſtatu em̃ innocẽtie matrimonium

tū nō eēt ſacramētū nō fcaſſʒ aliquā ꝯiūctōeʒ indiſſolubilē. ⁊ tñ nō fuiſſʒ
diſſolubile. ¶ Dicit̃ ſcđo. ꝙ añs eſt falſum. imo fcat ꝯiūctōem chriſti ⁊ ec
cleſie. vt hʒ magiſter ſniaꝝ diſtin. xxvi. q̄rti. et Richardus ꝯñter. q̄uis tñ
apud Richardū nō tam ꝑfecte ſicut mrīmoniū ꝯſummat̃. ¶ Dicit̃ vlte-
rius ꝙ ꝯñtia nō valet. qua infert̃ bigamiā in illis caſibꝰ ꝯtrahi. ⁊ hoc ſolū
qꝛ eccl'ia nō ſtatuit ꝙ ꝯtrahat̃. Cōtrahit̃ eñ ſolū ꝑ diuiſionē carnis pluri-
bus vel alicui. q̄ diuiſit pluribꝰ. Aliq̄ iſtā ptātē extēdūt ad īfideles. vt Pa
normitanꝰ in cap'lis Nouit de iudicis dicens. ꝙ ꝑ iſtā ptātē ad precepta
legis nature ſaltē ꝯpelli poſſunt. ſʒ oppoſitū iſtius habet̃ in cap'lo Gaude-
mus. de diuortijs. vbi dr̄ eos ꝯſtitutōibꝰ canonicis minime artari. iuxta
illud ap'li Quid eñ ad nos de his que foris ſunt iudicare. Artarent̃ eñ
ꝯſtitutōibꝰ eccl'iaſticis ꝑcipiētibꝰ ea q̄ ſunt iuris natural' ſub cenſuris. Se
cūdo cū excōicatio nō ſit aliud q̄ꝫ a ꝯſortio fideliū ⁊ participatōe ſacramē
toꝝ ſeparatio. ſeq̄tur infidelē excōicari nō poſſe. ⁊ ſi in oppoſitū alleget̃ il-
lud chriſti Matthei. xvi. dictū Petro cū ei ꝓmiſſa fuit hec poteſtas. qđ-
cūꝗ ligaueris ſuꝑ terrā. erit ligatū in celis. ⁊ qđcūꝗ ſolueris erit ſolutum
in celis. Et illud Matthei. xviij. Quecūꝗ alligaueritis ſuꝑ terrā erūt li-
gata et in celo. Et quecunꝗ ſolueritis ſuper terram erunt ſoluta ⁊ in celo
In quibus auctoritatibꝰ dicitur. quodcūꝗ ⁊ q̄cunꝗ vniuerſal'r. Rñdet
ꝙ vtraꝗ auctoritas de fidelibꝰ intelligēda eſt. De his auctoritatibꝰ īfra
magis patebit. Aliq̄ ad ptā ſecretiſſima cordis eā extendi volūt. vt glo.
in clemētina de hereticis. Oppoſitū iſtiꝰ ab oibꝰ ferme doctoribꝰ tenet̃. ⁊ ꝓ
maiori elucidatōne ſupponendum eſt eſſe quoddā pctm̄ qđ in ſolo ꝯſiſtit
actu interiori. cū ſcʒ ad nullū opus exterius fit progreſſio. Aliud eſt pecca
tum ad opus vſqꝫ exterius ꝓgrediēs. Et iſtud eſt iteꝝ duplex. Eſt quod
dam qđ nō eſt pctm̄ ex oꝑe exteriori ad qđ ꝓgredit̃. ſʒ ſolū ex mala rela-
tione interiori. vt eſt dare elemoſynā ꝓpter malū finē. Eſt aliud qđ eſt pec
catū ex oꝑe exteriori. qꝛ ſcʒ ꝓhibitū eſt. Et iſtud mutiplex eſt. quoddā eſt
qđ iuridice ꝓbari poteſt factū eſſe. ſcʒ ꝑ duos vel tres teſtes. ⁊ etiaʒ actor
ipius peccati. Eſt aliud qđ iuridice ꝓbari pt̄. ſed actor nō. vt cuʒ reperitur
trucidatū corpus. ſed cuʒ trucidaret̃ nullus ꝑſens erat. Eſt aliud qđ nec
iuridice ꝓbari poteſt nec eius actor ꝓpter defectū teſtiū ad vtrūꝗ ¶ Se
cūdo ſupponendū eſt. ꝙ eccl'iaſtica poteſtas nō ſolū eſt ad infligendū pe-
nā ꝓ crimine ꝑterito ꝓbato. ſed ad ſtatuendū aliquod ſub pena. qđ q̄deꝫ
ſtatutū ſolū reſpicit futura. De ꝯſtitutionibꝰ cap'lo cognoſcentes. eodeʒ ti-
tulo. cap'lo vltimo. cuius tranſgreſſor eo facto qđ tranſgreditur penā illaʒ
incurrit. vt videre eſt in pleriſꝗ ſtatutis. ¶ Iſtis ſuppoſitis dr̄ pmo. ꝙ ec
cleſia nihil poteſt ſuper peccata cordis. ⁊ que ad actum exterioreʒ nō ſunt
progreſſa. Et addit Durandus decimaſeptima diſtinctione quarti. Nō
ſolum propter defectum cognitionis. ſed propter defectum iuriſdictionis
ea eñ deus ſuo reſeruauit iudicio qui ſcrutatur corda ⁊ renes. hominibꝰ
autem ea que foris ſunt dedit iudicare. ⁊ ſententia Durandi multuʒ ap-
parētie hʒ. qꝛ ſi h' nō eēt ꝓpter defectū iuriſdictōis. ſed agnatiōis. eccl'ia ad
minꝰ poſſʒ i illa ſtatuēdo ſicut i oꝑa exteriora futura q̄ nūꝗ ꝓbari poterūt
ꝓpter defectū teſtiū. Pro actu eñ exteriori q̄uis occulto incurrit̃ pena iur-
vt regl'arit̃ tenēt doctores noīati de palude. xiij. di. q̄rti Tūc ꝓbat̃ iſta ꝓpo

Capitulum

Primo ꝑ parabolã ſaluatoꝛis.xiij.de zizania.vbi ſcḋm expõnem doctoꝝ ꝓhibent mali ſub noîe zizanie eradicari ꝑ cẽſurã excõicatõis qñ a bonis intellectis ꝑ frumẽtũ cognoſci nõ pñt.Scḋo ꝑ capl'm cogitatõis de peni-tentia diſtin.ꝓ.Cogitatõnis penã nemo patiat̃.vbi gloſa.ab hoib⁊.ſed bñ a deo.Adduci poſſent ad hoc ꝓbãdũ pleraq; capl'a.vt capl'm.Sicut tuis lr̃is.de ſimonia.capl'm Tua nos.eodẽ titu.capl'm Erubeſcãt.xxxij.q.capl'm Cõſuluiſti.ij.q.v.¶ Scḋo dr̃.ſi ꝓcedat̃ ad pctm̃ exteriꝰ.qḋ q̃ꝫ dẽ opꝰ nõ eſt malũ niſi ꝓpter malã relatõem interiorẽ ad tale pctm̃.nõ ex-tendit̃ eccl'iaſtica ptãs iuridica.Cũ eñ nõ ſunt illa opa ꝓhibita ſcḋm ſuaꝫ ſubſtãtiã.ſed ſolũ ſcḋm interiorẽ relationẽ.ad quã puniendaꝫ nõ extẽdit̃ ec-cleſiaſtica poteſtas nec extẽdet̃ ad illa ptãs.Scḋo ꝓbat̃ idẽ.nõ pt̃ etiam ex natura opis.⁊ nõ ſolũ ex defectu teſtiũ ꝓbari opus illud peccatũ eẽ ni-ſi de relatõe.ꝓbaret̃ ḡ ſicut nec relatio eccl'iaſtice ſubijcit̃ ptãti.ita nec pec-catũ illud.¶ Tertio dr̃ eccl'iaſtica poteſtas extẽdit̃ ad pctm̃ iuridice no-tum.cuiꝰ actꝰ actoꝛ iuridice ignotꝰ eſt ꝓbat̃ ꝑ capl'm.Quidam maligni ſpũs.v.q.pͥma.vbi de quodã q̃ ꝯtra Caſtoꝛiũ notariũ ac mĩſalem apo-ſtolicũ nocturno ſilentio in ciuitatis loco ꝯteſtatõem poſuerat in eius cri-mina loquentẽ.dr̃ Adrianus papa.q̃ ſi nõ exierit neq; publice ꝯfeſſus fue-rit.q̃ſquis ille ſit q̃ hoc agere p̃ſumpſerit.vel ꝯſenſum tante iniq̃tatis ꝯſi-lio p̃buerit ex dei ⁊ dñi noſtri Jeſu chriſti ſpũ definimus.vt ſancti eiꝰ coꝛ-poꝛis ⁊ ſanguinis ꝑticipatõe ꝓuatus ſit.⁊ iſte eſt vnꝰ caſus apud Guil-lermũ ockan.in tertia pte ſui dialogi.in quo recurrendũ eſt ad ptãtẽ eccle-ſiaſticã in crimine ciuili.¶ Quarto dr̃ ad pctã exterioꝛa.q̃ ſcḋm ſe ſunt ꝓ-hibita.q̃uis nõ iuridice poſſint ꝓbari ꝓpter defectũ teſtiũ.nec actoꝛ extẽ-dit̃ hec poteſtas ſtatuendo.Probat̃ ex caplo Poꝛro.de ſen.excõica.in q̃ dr̃ eos q̃ manus violẽtas in fratres ſuos iniecerũt.qui nõ ꝯuicti.ſꝫ ꝓua-tim veniã poſtulãt eſſe monẽdos.vt ſatiſfaciant his quos leſerũt.⁊ apo-ſtolice ſedi ſe p̃ſentant.cũ ab alio ſine ſpẽali mãdato abſolui nõ valeãt.ḡ il-li ſunt excõicati.Abſurdũ eñ foꝛet dicere eũ q̃ violẽtas iniecit i clericũ ma-nꝰ q̃uis ſecrete.nõ eẽ excõicatũ.⁊ i oib⁊ iſtis de iuridica ptãte loq̃r.q̃ foꝛ exteriꝰ reſpicit

¶ Capl'm q̃rtũ.in q̃ ponũt̃ obiectões ad iſta.⁊ ſoluũtur

Contra pͥmũ iſtoꝝ q̃tuoꝛ dictoꝝ obijcit̃ hñs ſolũ pctã coꝛdis vt ſta-tuti eccl'ie oĩs vtriuſq; ſexꝰ tenet̃ in paſchate ꝯfiteri ea.⁊ ſi nõ ꝯfitea-tur.incurrit cenſurã excõicatõis.vt pꝫ ex dicto caplo.ḡ ptãs eccl'ia-ſtica ad illa coꝛdis pctã extendit̃.

¶ Scḋo.inq̃ſitoꝛ fidei omittẽs ꝓcedere ꝯtra hereticos ſine q̃cũq; actu ex-terioꝛi incurrit cenſurã excõicatõis.vt pꝫ in clemẽtina multoꝝ.de hereti.et glo.ibidẽ.Hic pꝫ apte ꝙ ꝯſtitutio militãtis eccl'ie ligat crimẽ oĩno occultũ ad penas ſuſpẽſionis.⁊ excõicatõis.⁊ ad h̃ inducit capl'm pͥmuꝫ de ſtatu monachoꝝ.eodẽ libro.§.qꝛ vere.vbi de monachis diſcurrẽtib⁊ ꝑ curias pͥncipũ.dr̃ ꝙ ſi vt ſuis p̃latis aut monaſterijs dãnũ aliqḋ inferãt ad dic-tas curias ſe trãſferre p̃ſumpſerit.excõicatõis ſniaꝫ eos icurrere volumꝰ ipſo facto.hic nõ excõicat̃.ꝓ eo ꝙ ad curias pͥncipũ ſe trãſtulerũt.ſꝫ qꝛ itẽ-dũt p̃lato aut monaſterio dãnũ inferre.⁊ ſic ꝓ ſolo actu interioꝛi

¶ Tertio arguit̃.ſi eccleſia alicui p̃cipiat ſub pena excõmunicatiõis ꝙ ali-quã accipiat in vxoꝛẽ.eã ſcꝫ cũ qua p͛us ꝯtraxerat ſponſalia ⁊ ꝓferat illa

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

verba exterius ꝫ nō ꝯſentiat interiꝰ videt excōicatus cū nō accipiat eā in vxorē. ꝫ hoc eſt ꝓpter omiſſionē ſoliꝰ actus interioris. ergo etiā pro ſolo actu interiori excōmunicari poteſt

¶ Deinde arguit̄ ꝯtra tertiū ꝫ q̄rtū dicta p̄mo ꝑ capl̄m ſicut de tuis lr̄is de ſymonia in q̄ dr̄. Illos aūt q̄ dederūt pecuniā vel etiā receperunt in tm̄ ꝯſtat eſſe culpabiles ꝙ ſi eoꝝ exceſſus eſſet eccl̄ie manifeſtꝰ q̄ nō iudicat de occultis pena canonica eſſent feriendi. g̃ ſi nō ſit manifeſtꝰ nō ſunt feriēdi et in capl̄o. Erubeſcāt. xxxij. diſtinctiōe in q̄ de p̄ſbyteris diaconis ꝫ ſub- diaconis q̄ mulierculas nō abiecerūt dr̄ ꝙ ſunt excludēdi a ſuoꝝ graduū dignitate. ſtati ſubiūgit̄. de manifeſtꝭ aūt loq̄r. ſecretoꝝ aūt deꝰ ꝫ ꝯgnitor ꝫ iu(dex eſt.

¶ Secūdo arguit̄. Matthei. xviij. vbi iſtituta eſt hec pote- ſtas eccl̄iaſtica dat̄ forma ſm̄ quā ſit ea vtendū ſꝫ ſic eſt ꝙ ibi p̄cipit̄ reum eē eccl̄ie denūciandū ꝫ ꝯuincendū ꝑ duos vel tres teſtes. g̃ nō extēdit̄ hec poteſtas ad ea peccata exteriora q̄ ꝓbari nō pn̄t. ¶ Ad p̄mū iſtoꝝ dr̄ p̄- mo ꝙ ꝯfiteri eſt actꝰ exterior ꝫ ſic p̄ceptū illud nō fert̄ imediate ꝫ ꝑ ſe ſuꝑ actū interiorē ꝯ̄uis ferat̄ ſuꝑ exteriorē q̄ eſt de actu iteriori. dr̄ ſecūdo ſm̄ Durandū ꝙ p̄ceptū eccl̄ie p̄ncipal̄r fert̄ ſuꝑ cōicatōe quā ꝯſtat actū exte- riorē eē ꝫ in foro exteriori ꝯgnoſcibilē ꝫ qr̄ ad digne cōicandū iure diuino p̄req̄rit̄ oīm mortaliū ꝯfeſſio ꝫ ſic p̄ceptū eccl̄ie nō fert̄ ſuꝑ actū illū ꝯfeſſio- nis ſacramētalis ſꝫ ſolū ꝑ accn̄s. ¶ Ad ſecūdū dr̄ ꝙ inq̄ſitor fidei nō ex- cōicat̄ ꝑ actu interiori ſꝫ ꝓ omiſſione actꝰ exterioris q̄ iuridice ſicut actꝰ cu- ius eſt ꝓuatio ꝯ̄trū eſt ex ſe ꝓbari pt̄. ¶ Ad tertiū dr̄ ꝙ in illo caſu nō in- currit ſnīam excōicatōnis cū nihil agat nec ꝯmittat qđ iudicio eccl̄iaſtico ſubſit. eodē mō ſicut nec ille q̄ in paſchate ſumeret euchariſtiā nō ꝓuia ſuf- ficiēti diſpōne nō veniret arcendus ab igreſſu eccl̄ie ſm̄ tenorē illiꝰ ſtatuti Omis vtriuſq3 ſexꝰ ¶ Ad p̄mū argumētū ꝯ vltimū dictū dr̄ ꝙ illa capl̄a itelligēda ſunt de pena ab hoīe inferēda. Sūt em̄ canones q̄dā q̄ nō ſunt ſnīe late; ſꝫ ferēde q̄b3 ſcꝫ trāſgreſſorib3 nō infligit̄ eo facto pena ſꝫ declarat̄ infligēda ꝑ iudicē. ꝫ hoꝝ tranſgreſſores nō ſubijciunt̄ illi pene niſi notorij ſint. Et ꝯ̄uis gloſa ex capl̄o Erubeſcāt fundet argumētū ꝓ opiniōe eoꝝ q̄ dicūt ꝙ occultū delictū nō irrogat irregularitatē. Oppoſitū huiꝰ opinio- nis ſatis determinatū eſt ex capl̄o Queſitū de tꝑib3 ordinādoꝝ. Ubi dr̄ ſi ꝓpoſita crimina puta adulteriū ꝑiuriū homicidiū falſum teſtimoniū or- dine iudiciario ꝯprobata vel alias notoria nō fuerint nō debēt hi p̄ter re- os homicidij poſt penitentiā in tā ſuſceptis ordinib3 ipediri. g̃ homicide incurrūt irregularitatē ꝯ̄uis nō ſint notorij. ¶ Ad ſecūdū ex textu euāge- lico eodē mō dicendū eſt ꝙ ꝓceſſus ille itelligit̄ de eo q̄ ꝑ iudicē ꝫ notarium feriendꝰ eſt pena eccl̄iaſtica. Iſta req̄rerēt maiorē ꝓceſſum. ſꝫ qr̄ ſolū accn̄a ſunt ꝫ nō eſſentialia p̄ncipali ꝓpoſito omitto.

¶ Quintū capl̄m de his q̄ nimis reſtringūt poteſtatem.

AB aliq̄b3 mirū i modū reſtringit̄ hec poteſtas. dicūt em̄ aliq̄ eā ſo- lū extēdi ex inſtitutōe chriſti ad puniēda peccata in reb3 pure ſpiri- tualib3 puta q̄ ꝓpria ſunt legi euāgelice vt ſunt peccata ꝯmiſſa ꝯtra articulos ꝫ ſacramēta ꝫ nō ad pctā q̄ ſunt ꝯtra legē nature ſaltē niſi caſua- liter. ꝫ huiꝰ ſnīe videt̄ eſſe guillermꝰ Ockam circa finē ſui dialogi etiā in p̄- ma ꝑte eiuſdē libri libro ſexto capl̄o octauo. vbi dr̄ Spūalia ſunt illa que

religioni chriſtiane ſunt ꝓpria que in nulla alia ſecta ſunt repta nec ad le-
gem nature ſpectātia ſicut q̄ ꝑtinent ad ſacramēta eccl'iaſtica diſpēſanda
et ad cauſas fidei terminandas. Eiuſdē ſnie eſt Joānes de iarſono lecti-
one q̄rta de vita ſpirituali aīe. vbi dr̄ ꝙ terrꝫ ſubiectꝫ imediate ſummo pon
tifici q̄tū ad ꝑalitatē ꝓ pctis ꝯmiſſis ꝯtra legē nature nō ſunt hoīes fe-
riendi pena eccl'iaſtica ſꝫ laica. Videt̄ mihi tm̄ ſaluo meliori iudicio hanc
poteſtatē ad q̄cūꝗ mortalia notoria iūcta ꝯtumacia extēdi. Probat̄ pri-
mo ex cap'lo. Nouit de iudicijs. vbi dr̄ Innocētiꝰ tertiꝰ ſcribens p̄latis ꝑ
franciā ꝯſtitutis. Nō enī itendimꝰ iudicare de feudo cuiꝰ ad ipm ſcꝫ regē
ſpectat iudiciū. ſꝫ decernere de pctō cuiꝰ ad nos ꝑtinet ſine dubitatōe cen
ſura quā in quelibet exercere poſſumꝰ ⁊ debemꝰ. Et notū eſt ꝙ ibi loq̄t̄ de
pctō ꝯmiſſo ex detētiōe rei aliene. Scdō ꝓbat̄ ex auctoritate chriſti Mat-
thei. xviij. vbi ſicut īfra ꝓbabit̄ fuit inſtituta hec ptās eccl'iaſtica ſi peccaue
rit in te frater tuus corripe eū īter te ⁊ ipm ſolū ſi te audierit lucratꝰ es fra-
trē tuū ⁊c̄. In q̄ auctoritate nulla fit diſtinctio huiꝰ vel illiꝰ pcti ſꝫ idifferēter
de oīni mortali loquit̄. ⁊ ꝙ ſolū de mortali loq̄t̄ ſatis notū eſt ꝑ h̄ ꝙ ſub-
dit̄ ſi te audierit lucratꝰ es aīam eiꝰ. ꝓ veniale enī nullꝰ eſt ꝑditus. ḡ ꝓ oīni
mortali ſi ad fraternā correctōem nō emēdet̄ eſt denunciādꝰ eccl'ie. ⁊ ſi ec-
cleſiā nō audierit excōicandus. ⁊ ꝑ ꝯn̄s iſta poteſtas ex ordinatōne chriſti
ad quecūꝗ pctā mortalia ſaltē notiora extēdit̄ ⁊ meo iudicio multū pon
derāda eſt illa auctoritas. ¶ Tertio arguit̄. qꝛ Paulꝰ excōicauit fornica-
riū publicū p̄me ad corinthios q̄nto ⁊ i eodē cap'lo dr̄. ſi q̄s noīat̄ īter vos
fornicator aut auarꝰ aut idolis ſeruiēs aut maledicꝰ aut ebrioſus aut ra-
pax cū hmōi nec cibū ſumere. Quarto arguit̄ ex rōne quā ſumit Durādꝰ
ad h̄ ꝓbādū ⁊ etiā ea vtit̄ ſctūs Thomas i libro de regimie p̄ncipū Cuiꝰ
eſt ꝯſiderare finē eiꝰ. ē iudicare de his q̄ dn̄t ordinari ad finē. qꝛ rō eoꝝ q̄
ordināt̄ ad finē ſumit̄ ex fine. dꝫ enī intendēs aliquē bonū finē eligere ea q̄
ſunt ꝯgrua fini ⁊ tollere ea q̄ finē ipediūt. Vbi grā medicꝰ ꝯſiderat ſanita-
tē corpis ⁊ ſuū ē ꝯſiderare de his q̄ ꝯſeruāt ſanitatē ⁊ de his q̄ ipediūt. ſꝫ
oēs actiones hūane debēt ordinari ad ꝯſequēdā vitā eternā. cuiꝰ ḡ vel q̄-
rū eſt ꝯſiderare de ſalute aīe ⁊ de ſpiritualibꝫ eoꝝ eſt iudicare de q̄buſcūꝗ
actionibꝫ ꝑ q̄s deuiāt aut deuiare pn̄t a ſalute ſua circa quācūꝗ materiā.
et iſtiꝰ ſnie eſt Carleriꝰ in tractatu quē ꝯpilauit ꝯtra q̄ſdā errātes in mate
ria clauiū vltimo corollario vbi dr̄ ꝙ extēdit̄ clauis eccl'iaſtica ad cogen-
dū pure laicū ad ſoluēdū debitū vel cedendū bonis.

¶ Sequit̄ corollarie ex dictꝫ ꝙ extēdit̄ hec ptās ad cogēdū eū q̄ vēdidit
vltra iuſtū p̄ciū q̄uis nō vltra dimidiū iuſti p̄cij vt reſtituat. Quis du-
bitat talē vēditorē eē obligatū ad reſtituendū ⁊ ſic nō reſtituēdo peccat in
fratrē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s cū eo ꝓcedēdū eſt ſm̄ p̄ceptuꝫ euāgelicū ſi peccauerit in te
frater tuus p̄allegatū. ¶ Iſtud corollariū eſt de mēte panormitani in capi-
tulo. In ciuitate de vſuris vbi dr̄ Poteſt ꝯpelli clericꝰ ad reſtituendū id
q̄d hꝫ vltra iuſtū p̄ciū in foro ꝯtentioſo ⁊ ſtatim ſubdit idē puto de laicis
ſaltē de foro eccl'iaſtico ⁊ ibi loq̄tur de eo q̄ hꝫ vltra iuſtū p̄ciū ſꝫ citra dimi-
diū iuſti p̄cij vt ſatis pꝫ legēdo. Et ſi ꝯtra iſta dicat aliq̄s ſeq̄ret̄ quelibet
peccare q̄ ꝯueniret ꝓrimū corā iudice laico de actione in q̄ ꝯſiſtit peccatū
mortale. Cōſequētia tenet. qꝛ q̄libet talis ꝯtrauenit huic p̄cepto ſi pecca-

uerit in te frater tuus. ¶ Secūdo ſic. corollariū illatū in fine eſt ↄtra capi-
tulū. Cum dilecti de emptione ⁊ venditione in q̄ videt̃ dici emptōnem
min⁹ iuſto p̄cio tenere dūmodo nō ſit minor dimidio iuſti p̄cij. Ad p̄mū
negat̃ ſeq̄la. dico em̄ qualibet p̄tē illi⁹ p̄cepti ſi peccauerit in te frater tuus.
ↄtinet em̄ tria p̄tialia p̄cepta eē p̄cepti affirmatiui ⁊ obligat ſolū p tp̄e p q̄
nō pōt aliter retrahi frater a pctō ⁊ ſic ſi poſſit retrahere p ↄuentionē corā
iudice laico pure laicū nō obligat̃ p tūc eccl'ie denūciare. Propterea eccle-
ſiaſticus nō debet attendere vſum hui⁹ p̄tātis in pure laicū pro pctō ciuili
qn̄ iudex laic⁹ eſt parat⁹ exercere ſuā p̄tātem in illū ne videat̃ hec poteſtas
introducta eſſe in grauamē p̄ncipū laicoꝝ. Sȝ qn̄ deeſt laic⁹ iudex aut ſi
nō deſit nō p̄t aut ſi poſſit nō vult ex p̄cepto chriſti ad p̄tātem eccl'iaſticā
recurrendū eſt. Ad ſecūdū dicit̃ ꝙ in illo capl'o nō d̄r emptionē citra iuſtū
p̄ciū ſȝ ſupra dimidiū iuſti precij eſſe validā ⁊ nō eſſe cogendū emptorem
ad ſupplendū iuſtū p̄ciū ſed ſolū d̄r emptionē citra dimidiū iuſti p̄cij eſſe
reſcindendā aut emptorē cogēdū eſſe ad ſupplendū iuſtū p̄ciū. ex q̄ nō ſe-
quit̃ ꝙ ſi ſit ſupra dimidiū iuſti p̄cij non ſit cogendus. Notandū eſt tn̄ ꝙ
hac poteſtate nō eſt vtendū in aliquā pſonā niſi trib⁹ iſtis ↄcurrētib⁹ que-
admodū optime deducit Carlerius in tractatu de punitiōe criminū publi-
coꝝ eccleſiaſticoꝝ ↄtra bohemos. Primū eſt iuriſdictio. Secundū eſt con-
uictio. Tertiū pax ſalua ⁊ iſtud tertiū ſatis patet ex parabola ſaluatoris
Matthei. xiij. de zizania ⁊ frumento.

¶ Sextū capl'm in quo oſtendit̃ quib⁹ immediate ſit collata ſuprema
poteſtas eccleſiaſtica a chriſto

COnſequēter vidēdū eſt q̄b⁹ ſit īmediate collata hec p̄tās eccl'aſtica.
et ſit p̄ma ꝓpoſitio. Immediate a chriſto collata eſt Petro. primo
ſummo pontifici. pbat̃ p̄mo. qr̄ Matthei. xvi. poſtq̄ȝ Petr⁹ chriſto
ſciſcitanti. vos aūt quē me eē dicitis. r̄nderat. tu es chriſt⁹ fili⁹ dei viui. ali-
q̄b⁹ īterpoſitis d̄r ei chriſt⁹ Dabo tibi claues regni celoꝝ. q̄dcūq̄ȝ ligaueris
ſup terrā erit ligatū ⁊ in celis. ⁊ q̄dcūq̄ȝ ſolueris ſup terrā erit ſolutū ⁊ in ce-
lis. ḡ chriſt⁹ cū fidelis ſit ⁊ ſeip̄m negare nō poſſit aliq̄n ↄtulit claues reg-
ni celoꝝ b̄tō Petro. iter q̄s ponit̃ p̄tās illa coercitiua. ¶ Secūdo patȝ. qr̄ a
chriſto dictū eſt b̄tō petro. Paſce oues meas. paſce agnos meos Ioānis
vltimo. ſup q̄b⁹ ꝟbis d̄r gloſa ordi. paſcere eſt credentes ne deficiāt ↄfor-
tare. terrena ſubſidia ſi neceſſe eſt ꝓuidere exēpla ꝟtutū p̄bere. aduerſarijs
obſiſtere. peccātes corrigere. ⁊ iſtō vltimū notū ē ad hāc cohercitiuā p̄tātem
ſpectat ⁊ in h̄ ↄueniūt ſatis ſinguli doctores dicētes chriſtū tūc eū feciſſe
ſuū gn̄alē vicariū. ⁊ ad h̄ adducūt inumeras auctoritates ¶ Sc̄da ꝓpoſi-
tio. Chriſt⁹ hāc p̄tātem īmediate ↄtulit eccl'ie. capiēdo eccl'iam p collectōne
oīm fideliū ſiue p collectiōe oīm p̄latoꝝ maioꝝ ⁊ minoꝝ q̄ ſuccedūt apo-
ſtolis ⁊ diſcipulis. ſiue p ↄſilio gn̄ali eccl'iam rep̄ſentāte. pbat̃ p illud chri-
ſti Matthei. xviij. preallegatū. Si peccauerit in te frater tuus ⁊c̄. vbi p̄ci-
pit chriſt⁹ nolentē corrigi ad fraternā correctōem denūciari eccl'ie. ⁊ ſi eccle-
ſie monitioni nō obtemperet excōicandū. ⁊ dat eccl'ie auctoritatē excōmu-
nicandi dicēs. quecunq̄ȝ ligaueritis ⁊c̄. ⁊ quod de eccleſia prout eſt plu-
rium collectio intelligatur. patet ex eo ꝙ poſtq̄ȝ dixit dic eccleſie ⁊ ſi non
audierit eccleſiam ſit tibi ſicut ethnicus ⁊ publicanus. ſtatim ſubiunxit

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pluraliter q̄cūq̧ ligaueritis ſup terrā zc. ḡ nō capit ibi eccl'iam p vnico
ſuppoſito ſʒ p pluribꝫ. z ꝙ nō itelligat de ligatiōe z ſolōne in foro ſecreto z
penitentiali. vt dr̄ de Palude in ſuo tractatu. de iſta materia manifeſte pꝫ
ex p̄cedentibꝫ. nā in foro ſecreto nullꝰ dʒ pctm̄ alterius deferre ſeu reuelare
niſi qn̄ eſſet peccati ꝓprij circūſtantia mutās ſpēm z nō poſſet ꝓpriū ꝯfite-
ri ſine reuelatōe alieni. Sʒ chriſtꝰ iniūgit ibi alienū pctm̄ deferri z reuela-
ri z eī cuiꝰ eſt pctm̄ ligari aut ſolui. ḡ loquit̄ de ligatōne z ſolutōne in foro
publico z exteriori. Secūdo pbat̄ p illud qđ ſcribit̄ actuū. xv. in q̄ caplo
narrat̄ qūo in ꝯcilio aploꝝ z ſenioꝝ ꝓpoſita fuit q̄ſtio de ceſſatiōe legaliū.
et an ꝯuerſi ex gentibꝫ circūcidēdi eſſent. Placuit aplis z ſenioribꝫ cū omī
eccl'ia eligere viros ex eis. z mittere antiochiā cū Paulo z Barnaba. Iu-
dam q̄ ꝯgnominabat̄ barſabas z Sylam Viros p̄mos in fratribꝫ ſcri-
bentes p manꝰ eoꝝ apli z ſeniores fratres zc. z aliquibꝫ interpoſitis ſubiū-
gitur ꝯclo illꝰ ꝯcilij. Viſum eſt ſpiritui ſancto z nobis nihil iponere vltra
vobis oneris q̄ʒ hec neceſſaria. vt abſtineatꝭ vos ab imolatis ſimulachro-
rū z ſanguine ſuffocato z fornicatōe. Vbi nō dr̄ Petꝝ h̄ impoſuiſſe q̄uis
eſſet p̄ſens ſed totū aploꝝ z ſenioꝝ ꝯciliū. ḡ penes eccl'am eſt ptās ſtatuen-
di ſeu p̄cipiendi q̄ ad poteſtatē iuriſdictiōis ſpectāt. Tertio pbat̄ aucto-
ritate Gregorij q̄ ponit̄ in caplo ſicut ſancti. Sicut ſcti euāgelij quatuor
libri. ſic q̄tuor ꝯcilia ſuſcipere z venerari me fateor. Nicenū. Cōſtantino-
politanū. Epheſinū. z Calcedonēſe. z in fine reddit̄ cauſa. qꝛ dū vlī ſunt
ꝯſtituta ꝯſenſu ſe z nō illa deſtruit q̄ſq̄s p̄ſumit abſoluere q̄s ligāt. aut re-
ligare quos abſoluūt. Nō dr̄ em̄ qꝛ dū petri aut ſummi pontificis ꝯſenſu
ꝯſtituta ſunt. nec dr̄ q̄s ſummꝰ pontifex ligat ſʒ q̄s patres ligāt. Ad h̄ eſt
capl'm Decreuit. lxxxviij. diſtinctōe. vbi dr̄ Decreuit ſancta ſynodꝰ. z nō
dr̄ Decreuit ſummꝰ pontifex ad denotandū ꝙ auctoritas diffinitiua apđ
ſynodū reſidet. z capl'm Nimis de iure iurādo. vbi ſummꝰ pontifex aucto-
ritate ſacri ꝯcilij. z nō auctoritate ꝓpria ne clerici pſonis ſecularibꝫ p̄ſtare
iuramentū fidelitatis cogātur a q̄bꝫ nil tpale obtinent. Quarto eccl'ia p̄t
elargiri indulgētias qđ ſpectat ad claues fori exterioris. ḡ eccl'a hʒ illas
claues. pbat̄ añs. Dentur idulgētie de theſauro eccl'ie z nō de theſauro
pape. ḡ eccl'ia a fortiori p̄t eas dare q̄ʒ papa. Item p̄t ꝯciliū repreſentans
eccl'am ꝯdere canones ſn̄ie late depoſitōis z excōicationis. vt pʒ de cartha-
ginenſi ꝯcilio octauo. vt ſcribit̄ in caplo Placuit. octaua queſtione p̄ma.
Placuit vt q̄cūq̧ ab iperatore ꝯgnitiōem iudicioꝝ publicoꝝ petierit ho-
nore ꝓprio p̄uetur. Itē p̄t aliquē deſtituere qđ eſt iuriſdictōis. vt pʒ p capi-
tulū ex geſtis de clericis nō reſidentibꝫ. vbi dr̄ in ſynodo Anaſtaſius car-
dinalis p̄ſbyter tituli bti Marcelli ab oībꝫ canonice eſt depoſitꝰ. eo ꝙ
parrochiā ſuā p annos q̄nq̧ ꝯtra ſtatuta deſeruit. vbi nō dr̄ a ſolo papa
depoſitū eſſe. hāc materiā latiſſime tractat Gofredꝰ de monte electo ab-
bas ſancti honorati inſule Lirinenſis in tractatu quē edidit tpe ꝯcilij ba-
ſilienſis. diſcurrēdo p ſingulos iuriſdictōis actꝰ. puta p excōicationes in-
dulgētias diſpenſatiōes canonū editiones z ſic de alijs q̄ ibidē latiſſime
poteris videre. Ex his oībꝫ ſequit̄ corollarie ꝯformiter ad Ioānem de
Jarſono. ꝙ p hec vba. dic eccl'ie data eſt eccl'ie z ꝯcilio gn̄ali ꝯgnoſcēdi po-
teſtas. z p vba ſequētia ſi nō audierit eccl'iam zc. data eſt ꝯgnitiōe premia-

ſententiādi poteſtas.ꝛ nō optēperātes ſententie pena mulctādi. ꝛ ꝑ verba
ſequētia. quecūqꝫ ligaueritis ꝛc. ¶ Data eſt pmo eccl'ie poteſtas aliquē li-
gandi excōicatōe. ꝛ ab eadē ſoluēdi. ¶ Data eſt ſcd'o poteſtas aliquē ligā
di ſtatuto ſeu pcepto cui obedire tenet qlibet ꝓ rōnabili cā. ꝛ ꝓ ſili cauſa eū
ſoluendi ab eodē precepto. ꝛ ibi fundat poteſtas diſpēſandi. ¶ Data eſt
tertio poteſtas aliquē ligandi ad penā tēporalē pro crimine. ꝛ ab eadem
pro rōnabili cauſa ſoluēdi ꝑ indulgentiaꝝ largitionē. ¶ Data eſt q̄rto po
teſtas aliquē alligandi aīaꝝ cure quā ſumpſerit iuxta dictū ſapiētis in ꝓ-
uerbijs. Illaqueatus eſt verbis oris ſui. ꝛ captus ꝓꝓrijs ſermonib⁹. ꝛ eū
dem pro rōnabili cauſa ab eadē cura ſoluēdi. vt infra magis declarabit.
Et ſeq̄tur iterū ꝙ in eccl'ia eſt poteſtas legiſlatiua ꝯtra Thomam de vio
ſuo. xij. caplo. ꝛ iſtud deducet infra magis. De poteſtate imediate data
aplis. loquēdo ſꝑ de poteſtate iuriſdictōis ꝓ nūc omitto

¶ Septimū caplm in q̄ ꝯpat ptās iuriſdicitōis data eccl'ie ad petꝝ ſi-
ue ſummos pontifices ſucceſſores q̄ꝫtū ad maioritatē

Videnduz eſt ꝯſequenter ex quo in eccl'ia eſt poteſtas iuriſdictōnis
eccleſiaſtica. ſilr ꝛ in ſummo pontifice ex chriſti collatione imedia
ta. quomō ſe hꝫ eccleſia ad ſummū pontificē q̄ꝫtum ad hāc poteſta
teſtatē. vtrū in ꝓportōne equalitatis aut in ꝓportōne maioris inequalita-
tis. vel in ꝓportōne minoris inequalitatis. et eſt materia huius tractatus
pncipaliter intenta. ¶ Pro qua materia ſupponendū eſt. ꝙ de rōne maio-
ris poteſtatis multa ſunt. Primū a minori ad maiorē eſt appellatio. Se-
cūdū ꝯſtitutus in maiore pt iudicare ꝯſtitutū in minore. Tertiū. pt vſum
minoris poteſtatis limitare. ꝛ quaſdā ꝯſtituere leges ſm quas tenebitur
minor ꝓcedere. Quartū pt ꝯſtitutū in minori poteſtate ea puare exigente
delicto. ¶ Secūdo ſupponēdū eſt. ꝙ qn̄ ꝯparo eccleſiā ſeu ꝯciliū ad ſum
mū pontificē indifferēter intelligo de eccl'ia ſeu ꝯcilio eū repſentāte nō in-
cluſo ſummo pontifice. vtputa q2 nō eſt. aut ſi ſit nō pt ꝯparare. q2 eſt de-
tent⁹ apud infideles captiu⁹. aut ſi poſſit ꝯtumaciter nō vult ſufficienter
vocat⁹. ¶ Iſtis ſuppoſitis pono hāc ꝓpōnem ꝯtra magiſtꝝ Thomā, de-
cimoſeptimo caplo ſui tractat⁹. Eccl'ia ſiue ꝯciliū generale eſt in hac pote
ſtate ſummo pontifice ſuperior. ꝛ q̄ꝫuis iſta ꝓpoſitio ſit ꝑ ſacra ꝯcilia Cō
ſtantienſe ꝛ Baſilienſe determinata. ita ꝙ ſicut ſacrum euāgeliū foret ve-
neranda. q2 illa ꝯcilia pro tpe determinatōis nulli⁹ exiſtimat vigoris cō-
tra eam ꝓcedā alia via. Primo oſtendendo hāc ꝓpōnem nō eſſe fictiōem
nouā. vt dt ille doctor. ſed antiquā doctoꝝ ſententiā. Auguſtinus in epl'a
ad Gloriū eleuſiū felicē grāmaticū. q̄ eſt inter epl'as cēteſima ſexageſima
ſecūda ꝯmemorat de depoſitōe Ceciliani carthaginēſis epiſcopi ab epis
africanis iniuſte facta q̄ videntes orbē ꝯmunicare cū Ceciliano. ꝛ nō cuz
eo quē inſtituerāt. nec nō a trāſmarinis eccleſijs q̄ in ordine ad nos ſtꝫ ci
tramarine ꝯmunicatorias litteras tranſmitti elegerūt dt Auguſtinus. vt
fertur ꝓpter duas cauſas agere cām cū Ceciliano apud Melciadē epiſ-
copū romanū. ꝛ trāſmarinos epos parati ad vtrūqꝫ. vt ſi euz potuiſſent
quacūqꝫ verſutia falſe criminatōis euincere ſatiarent pleniſſime cupidita
tem ſuā. ſi aūt nō poſſent in eadē q̄dem ꝑuerſitate durarēt. ſed iam tamē

quaſi haberent qđ dicerent malos iudices ſeſe perpeſſos que vox eſt om-
niū maloꝝ litigatoꝝ. cū etiā manifeſtiſſima veritate ſuperati ſtatim ſub-
dit ad ꝓpoſitū. qſi nō eis ad hoc dici poſſet. ⁊ iuſtiſſime dici. ecce putem⁹ il-
los epiſcopos q̄ rome iudicarūt nō bonos iudices fuiſſe. reſtabat adhuc
plenariū eccłie vniuerſale ɔciliū. vbi etiā cū ipis iudicib⸫ cauſa poſſꝫ agi-
tari. vt ſi male iudicaſſe ɔuicti eſſent. eoꝝ ſententie ſoluerētur. Ex q̄b⸫ ver-
bis manifeſte ſequūtur duo. Primū ꝙ nō ſolū a ſententia ſummi ponti-
ficis. verūetiā a ſentētia ſummi pontificis ⁊ ɔcilij particularis ad vniuer-
ſale ɔcilium appellari pt. Secūdū eſt ꝙ ab vniuerſali ɔcilio ſententia ſum
mi pontificis cū ɔcilio particulari ſolui pt. Legat igit̄ ⁊ plegat ⁊ iterū re-
legat illā epłam. ⁊ nō dicet fictōem eſſe nouā Joānis de Jarſono. ſꝫ anti
quā Auguſtini veritatē. Scđo ꝓbat̄. Naꝫ in octauo ɔcilio. canone. xxi. q̄
incipit. Dominicū ſermonē cuius pars habet̄. xxij. diſt. c. definim⁹. đr vni
uerſalis ſynod⁹ cū ɔuenienti reuerētia qualiƀt q̄ſtionē de Romanoꝝ ſede
exortā audire tenet̄ ⁊ in ea ꝓficere. nō tn̄ audacter ſententiā in Romanū
pontificē dicere. ecce ꝙ licet omnē q̄ſtionē de Romana ſede definire habe-
at. id tn̄ cū reuerentia ꝓpter eius primatiā facere debet. ⁊ hoc notiſſimū eſt
ad maiorem ſpectat poteſtatem.

¶ Tertio arguit̄ auctoritate Damaſi pape. q̄ ponit̄ inter epłas Am-
broſij. epła. lxxij. in libris impſſis. lxxix. deputati a ɔcilio Capuēſi. ad cog
noſcendū de Bonoſio epo in aliquib⸫ accuſato ſentētiam ſciſcitati ſunt a
Damaſo papa ex ɔſilio Ambroſij. vt pꝫ epła. lxxi. Rn̄det Damaſus. ſꝫ
cū hm̄oi fuerit ɔcilij Capuēſis iudiciū vt finitimi Bonoſio epo atq̧ ei⁹
accuſatorib⸫ iudices tribuerent̄. ⁊ p̄cipue Macedones. q̄ cū epo Theſſa
lonicēſi de ei⁹ factis cognoſcerēt. aduertimus ꝙ nobis iudicādi forma cō
petere nō poſſꝫ. Nam ſi integra hodie eſſꝫ ſynodus. recte de his q̄ veſtro-
rum ſcriptoꝝ ɔprehendit ſeries decerneremus. Veſtrū eſt igit̄ qui hoc re
cepiſtis iudiciū. ſententiā ferre de om̄ib⸫. nec refugiendi aut elabendi accu-
ſatorib⸫ vel accuſato copiam dare. vicē em̄ ſynodi recepiſtis. quos ad ex-
aminādū ſynodus elegit. Ecce ꝙ Damaſus papa đt ſe non poſſe de illa
cauſa cognoſcere de qua poſſꝫ ſi ſynodus eſſꝫ integra. id eſt non ɔmiſiſſet
alijs iudiciū. ⁊ ꝙ illa verba nō ſint Ambroſij. patꝫ ex ſequentib⸫ Subdit̄
em̄ deinde cū eps Bonoſus poſt iudiciū miſiſſꝫ ad fratrē noſtrū Ambro
ſium interdictā ſibi eccłiam. ⁊ rumpere atq̧ ingredi. Reſponſum eſt ei ꝙ
nihil temerandū foret. neq̧ ɔtra veſtrā ſententiā tantū aliquid vt qđ vide
retur vobis iuſticie cōuenire ſtatueretis quib⸫ hanc ſynodus dederat auc
toritatem hoc de ſe nō dixiſſet Ambroſius. Sequitur iterū ideo ꝑmū eſt
vt. ij. iudicent quib⸫ iudicandi data eſt facultas. Vos em̄ vt ſcripſim⁹ to
tius ſynodi vice de ijs decernitis. Nos quaſi ex ſynodi auctoritate iudi-
care nō cōuenit. Ex his manifeſte patꝫ Damaſum papam nō ſolum cō-
feſſum fuiſſe ɔciliū eſſe eo ſuperiorē in iudicando. ſed ⁊ deputatos ꝑ ɔcili
um in ea cauſa in qua deputati ſunt

¶ Quarto arguitur. Cōtulit dn̄s claues Petro ſummo pontifici vt
ſigno ⁊ figure eccłie. ergo ꝑ amplius ⁊ magis ɔtulit eccleſie. Probat̄ an̄s
ꝑ Auguſtinū ſuꝑ Joannē. ⁊ ponit̄. xxiiij. q. i. c. quodcūq̧. Petrus qn̄ cla
ues accepit eccłiam ſanctam ſignificauit. Nec valet dicere. ſicut đt Tho-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

mas de vio. ꝙ hoc eſt intelligendū ad iſtū ſenſum. ꝙ nō ſolū ꝑſone Petri
ſed officio ſuo ineternū duraturo collate ſunt claues. ⁊ qꝛ officiū Petri eſt
officiū capitis. qḋ hꝫ influere in corpus. Reliquū ideo officio capitali da
ta toto corpori. data dicūť ⁊ ſunt. Sꝫ ꝓbo ꝙ nō ad illū ſenſum dr̄ Augu
ſtinꝰ claues datas eē eccľie. qꝛ hoc mō claues eſſe datas eccľie eſſꝫ eas da
tas eſſe ꝓpter eccľiam finaľr. ⁊ nō ei datas eſſe formaľr. qḋ manifeſte ē cō
tra Auguſtinū dicentē in eodē capľo. Si hoc tantū Petro dictum eſt. pu
ta. Quodcūqꝫ ligaueris ⁊c̄. nō hoc facit eccleſia. vbi ꝓ incōuenienti infert
iſtud ↄſequens ꝙ eccleſia non ligat. qḋ nō ſoluit. Item idē Auguſtinus ſu
per Joannē. ſuper illo verbo. Tu vocaberis cephas. mutauit ei nomen ⁊
fecit de Simone Petrū. Petrus aūt a petra. Petra autē eccleſia. ergo in
Petri noīe figurata eſt eccleſia etiaꝫ ad iſtum ſenſum. ꝙ Petrus ⁊ quilibet
eius ſucceſſor vtitur clauibꝫ vice eccleſie vniuerſalis. quam ſignat. ſicut rex
quilibet vice ↄmunitatis exercet iuriſdictōnis actus. ita ꝙ ſummus pon
tifex excōmunicat. ↄfert bn̄ficia ſiľiter ⁊ indulgentias. ⁊ ſic de alijs actibꝫ
eccľiaſtice poteſtatis auctoritate totius eccľie. Et iſtud rōnabile eſt. ex eo
ꝙ ſuffragia qbꝫ ꝓuať excōicatus ſunt eccľie. ⁊ nō ſummi pontificis. Hinc
prelati dicūtur noīe eccľie. ⁊ nō ꝓprio illa auferre. Erit igiť totius eccľie ali
quē poſſe illoꝝ participatōe ꝓuare. Hinc dr̄ qdaꝫ doctor Paulū noluiſſe
excōicare publicū fornicariū. vt pꝫ ꝑ. ad Corinthios. v. niſi corinthijs cō
gregatis. Vn̄ ſic dr̄. Ego qdem abſens corpore. ꝑſens aūt ſpiritu. Iaꝫ iu
dicaui tanqꝫ vt ꝑſens eū q ſic operatus eſt noīe dn̄i noſtri Jeſu chriſti. cō
gregatis vobis ⁊ meo ſpū cū virtute dn̄i noſtri Jeſu chriſti tradere huiuſ
modi ſathane in interitū carnis ⁊c̄. ⁊ ita ↄcedendū eſt queadmodū deus
condens humanū genus indidit ei naturalē poteſtatē iuriſdictōis ad fi
nem naturalem. ⁊ nō alicui ſuppoſito regulariter. ſed a ↄmunitate ꝑticula
ribꝫ ſuppoſitis eſt cōicata. q ſunt cōitatis miniſtri in exercitio illius iuriſ
dictionis. vt pꝫ in ꝑmo capľo. Ita chriſtus regenerans eccľiam ad finem
ſupnaturalē. ⁊ iſtam poteſtatē poſitiuā ad illū finem ↄmunicauit q poſſꝫ
et etiā teneret. cū nō ſemper poſſit eſſe ↄgregata alicui ſuppoſito cōicare. q
vt miniſter eccľie hāc poteſtatē exerceret. ⁊ ſicut cōitatē aliqn̄ deus ꝑuenit
alicui ſuppoſito ciuilē poteſtatē ↄmunicās. vt moiſi ſup populū iſrael. ita
et eccľiam ꝑuenit poſitiuā eccľiam poteſtatē cōicando Petro. vt vice eccle
ſie eam exerceret quā eccľia ei potuiſſet cōicare. cū ꝑus eſſꝫ a chriſto inſtitu
ta. ⁊ eccľie collata. vt infra patebit

¶ Quinto arguiť. ſi eſſꝫ ita pape collata poteſtas ſup totā eccľiam ꝙ
q̄uis eam exerceret in deſtructōem eccľie. ⁊ nō in edificatōnem. ⁊ eſſet to
ti eccleſie pernicioſus q̄trum ad ↄſecutōnem finis. nō poſſꝫ a tota eccleſia
puniri. Primo policia eccleſiaſtica non eſſet ita bene ordinata ſicut poli
cia ciuilis. qꝛ ↄtra bonā ordinatōem policie ciuilis foret nō poſſe mēbrū
auferre. cuius ↄuerſatio in eius deſtructōem cederet. Secūdo hoc eſſꝫ in
detrimentū ipſiuſmet pape. eſſꝫ em̄ miſerabilior omnibꝫ hominibꝫ. ſi a ma
lo ↄpeſci non poſſet

¶ Sexto. papa eſt vniuerſalis eccľie filius. ergo ei ſubiectus. Et añs pꝫ
ex Ambroſio in libro de ſymbolo. Nō habebit ibi deū patrē. q noluit ibi
habere eccľiam matrē. Cauēdum eſt ḡ ſummo pontifici ne eccľie deneget

obedientiã. ſtultus eñi hõ deſpicit matrẽ ſuã. ⁊ filius ſtult⁹ meſticia eſt ma
triſue. Prouerbioꝝ decimo.

¶ Septimo arguit. ſi ſint duo ꝯtendentes de papatu. eccl'ia vniuerſa-
lis ſiue ꝯciliũ eũ repreſentãs eſt eoꝝ iudex. ḡ in vtrũq₃ h₃ iuriſdictionẽ et
ſuperioritatẽ. Conſequẽtia tenet. null⁹ eſt eñi alteri⁹ ordinari⁹ iudex. quin
ſit in iuriſdictõe eo ſupior. Et añs manifeſte pat₃ ex caplo. Si duo. lxxix.
diſtin. Et iſti⁹ ſentẽtie. ſc₃ ꝙ eccl'ia ſiue ꝯciliũ generale eã repñſentãs ſit in iu
riſdictõe maior ſummo pontifice fuit beatus Hieronym⁹ dicẽs. Si aũt
auctoritas quereret orbis. maiores vrbe. Nec aliq̃d h₃ apparentie ſolutio
fratris Thome de vio. dicẽtis Hieronymũ loq̃ de maioritate meritoru₃
nã nõ dr Hieronymus. ſi merita q̃rant. ſed ſi auctoritas. ⁊ ſic de maiorita
te poteſtatis ⁊ nõ meritoꝝ loq̃tur. Hanc ſuperioritatẽ recognoſcens Ni-
colaus papa ſcribit Lotario regi. niſi vitet ꝯtuberniũ pellicis ſue que erat
excõicata. adhibitis duob⁹ vel trib⁹ teſtib⁹ ſancte denũciaret eccl'ie. ⁊ ſic fie
ret ſicut ethnic⁹ ⁊ publican⁹. xi. q. iij. c. Precipue. Et certũ eſt. ꝙ non dice-
bat denũciatuꝝ ſibimet. Hãc etiã ſupioritatẽ recognouit Symach⁹ pa-
pa. qui cũ a q̃buſdã accuſaret auctoritate ſua ꝯciliũ ꝯgregauit. a quo iter
ipm ⁊ accuſatores ferret ſententia. xvij. diſt. §. Hinc etiã Ad hãc veritatẽ
corroborandã etiã adduci poſſet qd ſcribit Actuũ octauo. ꝙ apl'i q̃ erãt
hieroſolymis cũ audiſſent q₂ recepiſſ₃ ſamaria verbũ dei. miſerũt ad eos
Petrũ ⁊ Joannẽ. per ꝯſequẽs illa ꝯgregatio apl'orum erat Petro maior
iuxta illud qd ſcribit in Luca ſeptimo caplo Nam ⁊ ego hõ ſum ſub po
teſtate ꝯſtitut⁹ habẽs ſub me milites. ⁊ dico huic vade. ⁊ vadit. ⁊ alio ve
ni ⁊ venit. ⁊ ſeruo meo fac hoc ⁊ facit. Nec valet ſol'o Thome de vio dicẽ
tis vndecimo caplo ſui tractat⁹. Ex hoc nõ ſequi aliquo mõ inferioritatẽ
Petri. Nam ſpũſſctũs miſſus eſt a filio. iuxta illud Joãnis. xvi. Quem
ego mittã vobis. ⁊ tñ nõ eſt ſubiectus. Et ſtatim ſubdit idẽ frater. male
theolog⁹ eſt qui ex miſſu₃ eſſe infert ſubditũ eſſe. nã iſta ꝯñtia eſt optima
Spũſſanctus mittit a filio. ḡ eſt a filio vel eo inferior. ⁊ ſic opt₃ ꝙ fateat ꝙ
Petrus ſit ab eccleſia. Siliter nec poteſt rõnabilr dici ꝙ Petr⁹ fuit miſ-
ſus ꝯcilio ⁊ nõ p̃cepto. cũ nõ fuerit miſſus ſolus. ſ₃ Joãnes cũ eo. ⁊ tot ſtẽ
teſtimonia de iſta ſuperioritate eccl'ie ⁊ ꝯcilij ad ſummũ pontificẽ. p̃ter de
terminatõnes ꝯcilioꝝ Conſtãtiẽſis ⁊ Baſiliẽſis. in q̃ blaſphemo ore la-
ceſſit idẽ frater. ſiliter eſt tanta rõnabilitas in lumine naturali ſi bene cõſi-
deret iuriſdictionũ finis. nõ ſunt eñi iuriſdictões poſſeſſiones ꝑticulares
vt nemo ſane mẽtis de ea ſupioritate dubitaret. ſ₃ inimic⁹ hõ q̃ nõ ceſſat
in agro dñico ꝑ ſe ⁊ ſuos miniſtros ſeminare zizania. cognoſcẽs eccl'iã nõ
poſſe in capite ⁊ in mẽbris aliter reformari q̃₃ ꝑ ꝯcilium. induxit adulato
res quoſdã q̃ plus q̃runt hoib⁹ q̃₃ deo placere. ⁊ plus q̃ ſua ſunt q̃₃ Jeſu
chriſti. in hũc errorẽ ꝑnicioſiſſimũ eccl'ie ſc₃ ꝙ ſumm⁹ pontifex ei nõ ẽ ſub
iectus. Si eñi ſingula bñficia vendat. aut ſacrilegis ⁊ ꝑnicioſiſſimis pſo-
ſonis diſtribuat. aut nitatur eccl'iam oĩmodo deſtruere. nõ erit via ad re-
ſiſtendũ ei niſi eccl'ia ſit eo ſuperior. Et ꝓpõne iſta ꝓbata meo iudicio ſuf-
ficiẽter ꝓbanda. tñ inferius deſcẽdendo ad particulares actus iuriſdicti
onis infert. primo ꝙ falſa eſt gloſa in caplo Cũ ex illo. de trãſlationibus
epoꝝ. dicẽs illa q̃ his ꝑ lib⁹ ꝯtinẽtur ad ſolũ papã ꝑtinere. ſi excludat con

cilii. Reſtituit papa ſolus deponit ⁊ ipe diuidit ac vnit eximit atq̄ pro‑
bat Articulos ſoluit. ſynodūq̄ facit gnālē. Transfert ⁊ mutat appellat ab
illo nullꝰ. Seq̄ꝛ ſcd̄o. ꝙ papa ex vna pte ſumptꝰ nō eſt maioris ptātis q̄
totū reſiduū eccl'ie ex altera pte. nec eq̄lis cū aggregato ex ipo ⁊ toto reſi‑
duo. ⁊ ita dicam de ꝯcilio vniuerſali legitime ꝯgregato. ſiue papa ſit ſiue
nō. ⁊ iſtud corollariū eſt de directo ꝯtra Thomā de vio. vi. et. vij. capitu‑
lis ꝑ totū. in ſexto caplo ponit ꝙ ꝯciliū auctorizatū etiā ꝑ papā nō eſt ma‑
ioris auctoritatis q̄ papa ipe. iſtud corollariū pꝫ pmo ex illo ꝙ hꝫ gloſa
in caplo Legimꝰ. xciij. diſtinctōe. ſtatuta ꝯcilij gnālis p̄iudicāt ſtatutꝭ pa‑
pe ſi ꝯ̄dicāt. Hinc q̄uis Leo papa reclamauerit ꝯ̄ ꝯſtitutōem calcedonē‑
ſis ꝯcilij ꝙ ꝯſtātina ſedes p̄cederet alexādrinā p̄ualuit ꝯſtitutio ꝯcilij re‑
clamatōi Leonis ꝑ caplm Antiq̄. de p̄uilegijs. et. xxij. diſtin. Renouātes.
et iſtd̄ optie deducit Nicolaus de cuſa. Hinc etiā fit ꝙ ꝯſuetudo gnālis
eccl'ie q̄ vnanimi ꝯſenſu itroducitꝛ ſtatutū pōtificale abrogat. Scd̄o ꝓbatꝛ
idē corollariū ⁊ q̄tū ad pmā. ſi ſummꝰ pontifex habeat iuriſdictōeꝫ ſup to‑
tū reſiduū ab ipo cathegoreumatice. ḡ poterit i illd̄ totū etiā inuitū aliquē
actū iuriſdictōis exercere. ꝯn̄a pꝫ. qꝛ ptās iuriſdictōis fori exterioris in in‑
uitū exerceri p̄t. ⁊ falſitas ꝯn̄tis ꝓbatꝛ. nō p̄t illud totū cathegoreumatice
excōicare aut iterdicere vt notū eſt. nō ad aliq̄d ipo renitente obligare. vt
pꝫ ꝑ illud Auguſtini. Leges inſtituuntꝛ cū ꝓmulgantꝛ firmantꝛ cū moribꝰ
vtentiū approbantꝛ. diſtin. iiij. caplo in iſtis. ⁊ in eodē caplo ꝓbatꝛ illd̄ exē‑
plo de edicto Theleſphori pape q̄ decreuit ꝙ clerici gnāltr ieiunarēt a q̄n‑
quageſima ⁊ nō p̄t dari alter actꝰ iuriſdictōis quē in totū illd̄ reſiduū etiā
inuitū exercere poſſit. igitꝛ. Seq̄ꝛ tertio ꝙ eccl'iaſtica ptās eſt p̄us tpe in ec‑
cleſia q̄ fuerit in aliq̄ ſummo pontifice. ꝓbatꝛ. fuit iſtituta eccl'iaſtica ptās
Matthei. xviij. et eccl'ie collata vt ex antedictꝭ ſatis hri p̄t. Et h̄ ponit Jo‑
annes de Gerſono ꝯſideratōe q̄rta ſui tractatꝰ de eccl'iaſtica ptāte. ſed tūc
nullus erat adhuc ſummꝰ pontifex. nec fuit vſq̄ poſt reſurrectōeꝫ cū dictū
eſt Petro Joannis vltimo. Paſce oues meas. ḡ p̄us tpe fuit in eccl'ia ec‑
cleſiaſtica ptās q̄ in ſummo pōtifice. ſicut ſupra dictū eſt. p̄us in ppl'o fuit
ptās ciuilis cohercitiua. imo eſt in eo naturalis q̄ in rege. Et ex iſto corol‑
lario ſequitꝛ aliud ꝙ q̄uis chriſtꝰ nō inſtituiſſet Petrū ſummū pōtificē h̄
potuiſſet facere eccl'ia. ⁊ iſtud corollariū eſt expreſſe Henrici de haſſia put
reperi in q̄dā extracto ex opuſculis eius. pꝫ iſtd̄ corollariū. qꝛ cū illa eccle‑
ſiaſtica ptās fuerit p̄us in ſua plenitudine in eccl'ia. eccl'a potuiſſet alicui
ꝯmittere a q̄ nō potuiſſet eā auferre niſi ꝑ cā rōnabili. queadmodū ppl's
ciuilē ꝯmiſit regi. ḡ eccl'ia potuiſſet aliquē inſtituere ſummū pōtificē. ꝓbatꝛ
ſecūdo ⁊ apparēter meo iudicio idē corollariū cū ptās pape electiua fue‑
rit in eccl'ia mortuo petro ⁊ nō a petro vt infra ꝓbabitꝛ. ḡ a chriſto ſed nō
p̄t reperiri q̄n fuerit a chriſto collata eccl'ie niſi Matthei. xviij. nā cū dictū
eſt Petro Paſce oues meas. nihil eccl'ie. ſed ſoli Petro collatū eſt. ḡ in ec‑
cleſia fuit ptās electiua pape anteq̄ Petrꝰ fuerit papa. ⁊ ſic cū maiori ap‑
parentia dicetꝛ chriſtū cū fecit Petrū ſummū pontificē p̄ueniſſe eccl'iam. et
id ex gr̄a Petro ꝯtuliſſe ꝙ eccleſia potuiſſet ordinare ex chriſti inſtitutōne
q̄ ꝙ preuenerit Petrū dando apoſtolis ordinis poteſtatē iuxta fantaſiaꝫ
fratris Thome de vio. in tertio caplo

Capitulum.

¶ Octauũ capl'm in quo ponunẗ obiectiões aduerſarioꝝ

Oppoſitũ ꝓpõnis ꝓbate in p̄ori caplo nitunẗ veritatis inimici multis rõnibꝫ ſuadere. ¶ Primo papa eſt caput eccleſie vl'is ꝛ nõ ſoluꝫ ſingulorꝝ membroꝝ qđ monſtraẗ p̄mo ex auctoritate ip̄i⁹ Cõſtantienſis ꝯcilij ante ꝛ poſt electionẽ Martini q̃rti vbi dãnatur ꝓpoſitio illa Joannis hus. Petrus nec eſt nec fuit caput eccl'ie ſancte catholice. ꝛ illa altera nõ eſt ſcintilla apparentie ꝙ oportet eſſe vnũ caput in ſpiritualibus regens eccl'iam qđ ſp̱ cũ ip̄a eccl'ia militante ꝯuerſeẗ Hic expreſſe dãnatur ꝙ Petr⁹ nõ fuit caput catholice eccl'ie. Catholicũ em̃ idẽ eſt ꝙ vniuerſale. et ad hoc eſt Hieronymus in libro de ortu ꝛ obitu ſanctoꝝ in nouo teſtamẽto Petrus inq̃t in chriſti eccl'ia firmamẽtũ eſt cephas corpis chriſti p̄ncipat⁹ ꝛ caput eſt Et hanc rõnem deducit de vio. ſuo. vi. caplo. ¶ Secũdo ſoli Petro dictũ eſt. Paſce oues meas. In hoc chriſtus inſtituit regimen eccl'ie monarchicũ. ꝛ ſi ridiculoſa illa rñſio deẗ ꝙ chriſt⁹ dixit; Petro Paſce oues. nõ eccl'iam meã. quaſi fecerit eũ paſtorẽ ſingulariũ ouiũ. non ip̄ius eccleſie q̃ ſignat totũ ꝯſurgens ex om̄ibꝫ ouibus manifeſte excludiẗ hoc ex eo ꝙ in orõne diciẗ deus oĩm fideliũ paſtor ꝛ rector famulũ tuum. N. quẽ paſtorẽ eccl'ie tue p̄eſſe voluiſti. ꝛ in ꝯcilio Lugdunẽſi. de electione libro. vi. caplo. Ubi p̄iculũ. Papa rector vl'is eccl'ie ꝛ gregis dominici dicitur rector dr̃. vbi pꝫ ꝙ reſpectu eccl'ie ꝛ gregis q̃ collectiões ſignant. ꝛ non ſolũ reſpectu p̄ticulariũ ꝑſonaꝝ. paſtor. rector. ꝛ director eſt Papa Ampli⁹ Joannis decimo ſaluator inq̃t. Alias oues habeo. ꝛc̃. et ſubdit. Fiet vnum ouile ꝛ vnus paſtor. certũ eſt ouile ẜcat vnũ ꝯtinens oues. ꝛ ex hac auctoritate arguiẗ ſic. Eccleſia vt vna ex iudeis ꝛ gentilibꝫ eſt ouile. ꝛ Petr⁹ cui dictũ eſt. Paſce oues meas. eſt paſtor illius ouilis. ergo eccl'ia vt vna nõ eſt ſupra papam. ſed ſub eo vt ouile ſub paſtore. Et ꝯfirmatur. qꝛ eccleſia ſeu ꝯcilium diſtinctũ ſupra papã. aut eſt oues. aut ouile. aut paſtor. Non oues. qꝛ ex vtriſqꝫ ouibꝫ ouile vnũ ꝯſtituendũ dicit dñs. non paſtor. quia cum Petrus ſit vnus paſtor eccleſie vt monſtratũ eſt. ꝛ eccl'ia eſſet ali⁹ paſtor. eſſent duo paſtores ꝯtra dñm dicentẽ. Fiet vnus paſtor. g̃ ouile. et cũ nõ ſit ouile nullius paſtoris eſt ouile vnũ vnius paſtoris q̇ eſt dominici gregis rector ꝛ director

¶ Tertio arguiẗ. Non minus papa eſt ep̄s eccl'ie catholice q̃ꝫ q̇libet ep̄s ſue eccl'ie. ſed q̇libet ep̄s eſt ep̄s ſingulariũ ꝑſonaꝝ ꝛ totius collectiõis earũ in vnã ꝯmunitatẽ. ergo ꝛ papa. Et ꝯfirmaẗ. quia cũ eccl'ia ſit nomẽ collectiuũ ꝛ ẜcet collectiõem fideliũ. vt diciẗ de conſecratiõe. diſtinc. p̄. ca. eccl'ia. et ep̄s dicaẗ ep̄s eccl'ie talis op̄tet vt p̄mo ſit ep̄s ip̄i⁹ eccl'ie ꝛ ſecũdario ſingulariũ ꝑſonaꝝ ac ꝑ h̄ papa q̇ itulaẗ ep̄s eccl'ie catholice ꝛ nõ illoꝝ aut oĩm chriſtianoꝝ ẽ p̄mo ep̄s eccl'ie catholice ꝛ ſcḋario mẽbroꝝ ei⁹ ꝛ q̄ñ dr̃ ẽ ep̄s eccl'ie catholice eſt diſtributio accõmoda ſicut q̄ñ dr̃ celũ regit oĩa.

¶ Quarto arguiẗ. Papa hꝫ ſupremã p̄tãtem in eccl'ia dei. g̃ nõ ſubeſt eccl'ie. añs pꝫ ex ꝯdemnatiõe iã dicta in ꝯcilio ꝯſtantiẽſi ꝑ Martinũ q̃rtũ. vbi de papa loq̇ndo dr̃ hñs ſup̄mã p̄tãtem in eccl'ia dei. ꝯña ꝓbaẗ. qꝛ ſupra ſupremã auctoritatẽ in eccl'ia dei nõ p̄t maior itelligi in eadẽ eccl'ia dei Jmmo ex h̄ etiã ſequiẗ ꝙ tã eccl'ia q̃ꝫ ꝯciliũ pape ſubdiẗ. qꝛ nõ ſunt due ſupreme p̄tãtes in eccl'ia dei. Principatuũ em̃ pluralitas cũ ſit mala. vt pa-

et duodecimo metaphyſice A ieſu chriſto ſumme bono qui vult eccliam
ſuā optime diſponi eſſe nō pt Et confirmaꝛ hoc auctoritate Jnnocētij ter-
tij. in ꝯcilio gnāli. caplo. Cū ex eo. de penitētijs ⁊ remiſſionib. vbi dr ꝙ ro
manus pontifex plenitudinē detinet poteſtatis. Multa alia capitula ad
hoc adduci poſſunt.

¶ Quinto arguiꝛ. Papa eſt proxim⁹ ⁊ imediatus vicari⁹ chriſti ⁊ apo
ſtoloꝝ. ḡ nullā hꝫ in terris parītem ꝑotē ſe. aũs pꝫ in eadē ꝯdemnatōe ar
ticuloꝝ a Martino qnto in ꝯcilio ꝯſtantienſi. ꝯña pꝫ. qꝛ ꝓximo ⁊ imediato
nihil eſt ꝓpinquius ⁊ imediati⁹. ⁊ ex h pꝫ ꝑmo ꝙ erroneū eſt dicere ꝙ eccle
ſia vt diſtinguiꝛ ꝯtra papā hꝫ imediatā auctoritatē a chriſto ſupra papā
ſic eīn eccla nō papa eſſet imediata vicaria chriſti. impoſſibile eſt eīn duo
ſubordinata eque proxima ⁊ imediata chriſto. Confirmatur auctoritate
Thome dicentis in tractatu contra errores grecoꝝ. caplo. lxvi. chriſti vi-
carius ſuo ꝑmatu ⁊ ꝓuidētia vlem eccliam tanꝗ̄ fidelis miniſter chriſto
ſubiectā ſeruat. ⁊ oppoſitū ſentire dr erroneū. Et iſte ſunt rōnes in qb ꝑn-
cipalr ꝑdict⁹ frater Thomas de vio fundat ſe

¶ Sexto arguiꝛ multis auctoritatib in caplo Significaſti. de electiōe
diciꝛ ꝙ ꝯcilia gnālia recipiūt auctoritatē a papa. ḡ nō ſunt ſupra papā cū
nemini poſſit papa dare poteſtatē cohercituā ſupra ſe Poteſt eīn alicui cō-
mittere vt eū abſoluat a petis ſꝫ nō pt ſe alicui ſubijcere q eū liget aut ab-
ſoluat vinculo excōicatōis. vt dr Thomas in qrto. Item in caplo Jta do
min⁹. xix. diſtin. Ex q dñs ieſus chriſtus mun⁹ ꝓtātis clauiū. ita ad oim
aploꝝ officiū ꝑtinere voluit. vt in beatiſſimo petro aploꝝ oim ſummo ꝑn
cipaliter collocaret. vt ab ipo quaſi qdā capite dona ſua in corp⁹ oīne dif-
funderet. ex q auctoritate pꝫ ꝙ nec eccla nec quecūꝗ̄ ꝑſona aliquid pt ha
bere de iuriſdictōe eccliaſtica niſi inꝗ̄tū ſibi a papa ꝯcediꝛ. Jtem in caplo.
Nemo. nona qſtione tertia. Nemo iudicabit ꝑmā ſedē. neꝗ̄ eīn ab augu-
ſto. nec ab oīni clero. neꝗ̄ a regib. neꝗ̄ a populo. iudex iudicabiꝛ. ⁊ ſuꝑ il-
lo verbo ab oīni clero dr. ꝙ ꝯciliū nō pōt iudicare papā. vt ſeqꝛ in eadem
gloſa. inumere ſunt alie auctoritates. ſꝫ oim ſilis eſt ſolutio. ¶ Ad ꝑmum
negat Joānes patriarcha antiochen⁹ vir ꝑfecto doctiſſim⁹ q iterfuit ꝯcilio
baſilienſi cui⁹ meminit Panormitanus in tractatu quē edidit ſuꝑ depōne
eugenij ꝙ Papa ſit caput toti⁹ eccle cathegoreumatice. etiā loqndo de ca
pite miniſteriali. notū eſt eīn de capite ꝑncipali. Cōſideratio inqt ꝙ eē ca-
put denotat ꝑeminentiā ⁊ ſuꝑioritatē quā ſumm⁹ pontifex nō hꝫ ſuꝑ eccle
ſiam cū nō ſit dñs eccle ſꝫ miniſter. Dictū eſt eīn Petro a chriſto. Tu es
petrus. ⁊ ſuꝑ hanc petrā edificabo eccliam meā. ⁊ nō eſt dictū edificabo
eccliam tuā. maior eſt aūt q recūbit ⁊ minor q miniſtrat iuxta dictū ſalua
toris. Et ergo miniſter inferior ⁊ nō ſuꝑior dñs. reſpectu tñ eccliaꝝ ꝑticu-
lariū eſt caput miniſteriale. qꝛ rōne miniſterij petro ꝯmiſſi hꝫ ſuꝑ eas ſu-
perioritatē. vñ Pelagi⁹ papa in caplo Quāuis vniuerſe. xxi. diſtin. Quā-
uis vniuerſe ꝑ orbē catholice ⁊ aplice ꝯſtitute ſint eccle vn⁹ thalam⁹ chri-
ſti ſint. tñ ſancta Romana eccla catholica ⁊ aplica nullis ſynodicis ꝯſti-
tutis ceteris eccleſijs ꝓlata eſt. ſed voce domini ⁊c̄. in quo non dicit ꝙ ec-
cleſia romana eſt ꝓlata vniuerſali eccleſie q eſt chriſti thalamus ſed ceteris
eccleſijs ꝑticulariter ꝯſideratis ab eadē romana diſtinctis Et ad omnes

auctoritates ſonantes q̃ ſit caput eccl'ie Rñdet q̃ ſit diſtributio p̱ p̱ticu-
larib⁹ eccleſijs ⁊ nõ p̱ tota. Et ꝯformiter ad eũ dr̃ Nicolaus de Cuſa. vl-
timo capl'o. ſui ſcdi tractat⁹ libri ei⁹ de ꝯcordia eccl'iaſtica. q̃ ꝯſtitut⁹ eſt pe
trus ⁊ ſumm⁹ põtifex q̃libet ſupior ſinguloꝝ. ſ; nõ oim̃. ⁊ eodẽ mõ rñderet
ad ſcd̃m argumẽtũ in quo p̱baẽ q̃ ſit paſtor vl'is eccl'ie. ⁊ negareẽ ꝯñter q̃
opteat dicere q̃ ſit p̱mo caput ⁊ paſtor alicui⁹ toti⁹ ꝯgregatõis ⁊ ſecũda-
rio p̱ſonaꝝ ſingulariũ. ¶ Scd̃o rñdeẽ ad argumẽtũ. q̃uis ꝯcedaẽ Petꝝ
aut ſummũ põtificẽ quẽcũq; eẽ caput toti⁹ eccl'ie vl'is miniſteriale. nõ opꝫ
tñ oẽm p̱prietatẽ capitis p̱prie dicti repiri in iſto capite ſilitudinario. ⁊ h̄ p̱
cipue cũ eccl'ia tota nõ dicaẽ corp⁹ petri. ſ; ſolũ chriſti corp⁹. vt pꝫ ad Ro
manos. xij. vbi dr̃ multi vnũ corp⁹ ſum⁹ in chriſto. ⁊ ſic vt dicaẽ toti⁹ eccl'e
caput nõ optet q̃ ſit toto reſiduo in auctoritate ſupior. ſaltẽ ſi ſit in vnũ cõ
gregatũ p̱ ſe aut ſuos legatos p̱ncipales p̱tes repſentãtes. ſ; ſufficit q̃ in
q̃olibet p̱tiale mẽbꝝ ſupioritatẽ habeat ⁊ iuriſdictõem exercere poſſit p̱ to
tũ illud corpus diſperſum. vt regulariter eſt. Et dr̃ vlteri⁹. q̃ diciẽ paſtor
totius eccl'ie vl'is q̃tũ ad adminiſtratõem pabuli ſpiritualis; verbi dei et
ſacramentoꝝ. illa eĩn p̱ ꝯciliũ nõ exerceẽ ſicut actus iuridici. ſ; p̱ ſingula-
res p̱ſonas. ⁊ p̱ iſta duo argumẽta nõ debeat mouere ⁊c̃. patet. nam q̃uis
rex dicaẽ caput regni in ciuilib⁹. nõ eſt tamẽ ꝯcedendũ q̃ ſit (regno ꝯgre-
gato) ſuperior in ciuilibus

¶ Pariformiter de papa in ordine ad eccl'iam dd̃m eſt Et iſta argumẽta
qua motiua ſunt ad inferẽdũ q̃ ſit error ĩtolerabilis dicere q̃ ꝯciliũ ſit ſu-
pra papã. imo oppoſitũ eſt error toti⁹ eccl'ie deſtructiu⁹ ⁊ eccl'ie ſpõſe chriſti
p̱niciosiſſim⁹. nec ſeq̃ẽ vt ĩfert idẽ q̃ regimẽ eccl'ie ſit ariſtocraticũ ſeu popu-
lare. in q̃ tota auctoritas apd̃ vnũ reſidet. nam nõ dr̃ regimẽ regale in q̃ ſit
vnic⁹ toto reſiduo ſupior. q: tũc nõ eẽt in ciuilib⁹ regimẽ aliq̃d regale. ſ; q:
eſt vnic⁹ q̃libet altero ſupior q̃ toti⁹ p̱p̱li vices gerit cui data eſt p̱tãs exercẽ
di act⁹ iuriſdictõis regulariẽ extñs ĩ p̱p̱lo vice p̱p̱li q̃ regulariẽ ꝯgregari nõ
p̄t. vt ex añdictis ꝯſtat ſatis. Et p̱ iſta facile ſolui p̄t ꝯfirmatio ſecũdi ar-
gumẽti q̃ eccl'ia diſtincta ꝯtra papã eſt ouile ⁊ oues chriſti. nã dictũ eſt pe
tro. paſce oues meas ⁊ nõ tuas. Et illi ouili data eſt a chriſto p̱tãs vnũ-
q̃dq; mẽbꝝ arcendi ad legẽ eccl'iaſticã. q̃ q: regulariter exerceri nõ p̄t. per
totũ ꝯmunicauit eã chriſt⁹ vni ſuppoſitio vice toti⁹ relinquẽs eccl'ie exẽplũ
q̃m pacto ip̄a facere deberet in poſteꝝ. ⁊ ille dici p̄t paſtor toti⁹ reſidui mõ
ſup̄ dicto. ¶ Ad tertiũ in q̃ arguiẽ de ep̄o p̱ticulari dr̃ q̃uis ꝯcedaẽ ep̄m
p̱ticularẽ tota ſua dioceſi in p̱tãte eccl'iaſtica maiorẽ nõ p̄t ex h̄ inferri de
ep̄o vl'i. ⁊ rõ q: ep̄s p̱ticularis nõ ſolũ gerit vices ſue diocesis in ordie ad
p̱p̱l'm ſibi ꝯmiſſum. ſ; toti⁹ eccl'ie vl'is in ordine ad p̱p̱l'm. alias non poſſet
aliquẽ ſimpl'r excõicare. vt bñ arguit Scot⁹ in quarto. Secũdo dr̃ q̃ ec-
cleſia p̱ticularis cui p̄ficitur dyoceſan⁹ aliq̃s hꝫ ſupiorem cõem ſibi ⁊ ſuo
dyoceſano in terris. Propterea bñ ꝯcediẽ papã eſſe ſupiorem ſua dyoceſi
p̱ticulariter ſibi ꝯmiſſa diſtincta ꝯtra ip̄m. ¶ Ad quartã dr̃ primo q̃ñ di
citur Papa habet ſummã poteſtatẽ in eccleſia. de ſingulis auctoritatibus
hoc ſonantib⁹ fit comparatio ſolum pape ad quodlibet aliud particulare
ſuppoſitũ. puta q̃libet alium Patriarchã Primatẽ Archiepiſcopum et
Epiſcopũ. non autem ad totã collectõem aut conciliũ eam immediate re-

preſentās cuiꝰ eſt miniſter quēadmodū qñ dicit regē habere ſupmam po-
teſtatē in regno ſuo. ¶ Secūdo dicit ꝯtrum ad id qđ infert ꝙ eſſent due
ſupme ptātes in eccl'ia dei quēadmodū dr Carleriꝰ in tractatulo quē edi-
dit de auctoritate ſacroꝝ gñaliū ꝯciliorꝝ. Et qliter ſe hñt inter ſe auctori-
tates eoꝝ ꝛ ſummi pōtificis in ſcđa ꝓpone ꝙ in eccl'a ꝯcilio ꝛ papa nō ſunt
diuerſe ptātes. ſʒ eſt eadē plenitudo ptātis. nō pñt em̄ eē due plenitudies.
et h̄ ē rōnabile. nā vbi vnū ꝓpter alterꝝ ibi vnū tm̄ ſcḋm regulā Ariſtotelis
in topicis. ſʒ ꝓpter eccl'am eſt ptās ſummi pōtificꝭ. iuxta illđ. Attēdite vo-
bis ꝛ vniuerſo gregi in q̄ poſuit vos deꝰ regere eccl'iam. g̃ eſt ibi vna ptās
quēadmodū in rege ꝛ regno ꝯtuis in eccl'ia ptās illa ad aliquē actū exten-
dat in eccl'ia ad quā nō extēdit in papa. puta ad electōem ꝛ diſpōnē ſum-
mi pontificis. vt infra patebit ſicut aqđ ſcḋm Thomā. Eadē eſt ptās ſa-
cerdotalis in ſimplici ſacerdote. ꝛ epō in epō. tñ ad aliq̄s actꝰ extēdit. puta
ad ꝯfirmādū ꝛ ordinādū ad q̄s nō extēdit in ſimplici ſacerdote. Et ꝯñr
gloſandi ſunt oēs textꝰ dicētes in ſummo pontifice eē plenitudinē ptātis
ꝙ h̄ eſt verꝝ tāꝙ in miniſtro dei ꝛ eccl'ia in ordie ad ſingula nō ꝯñr ad oia
¶ Ad q̄ntū dr ꝙ pt itelligi multiplr ꝙ papa ſit ꝓximꝰ ꝛ imediatꝰ vicariꝰ
chriſti. vno mō ꝙ imediate a chriſto. ſine q̄cūꝙ actu hūano. ſeu ſine ꝯſen-
ſu ſubditoꝝ in ſe vel in gerētibꝫ vices eoꝝ. ꝛ ſic certū ē nullū fuiſſe imedia-
tū chriſti vicariū. q̄ ad ptātem ſpūalē pter Petꝝ. Alioᵒ ꝙ ſit imediatꝰ vi-
cariꝰ chriſti ꝯtū ad exercitiū ptātis imediate a chriſto inſtitute cū iter ho-
mines viſibilr ꝯuerſaret ꝛ eccl'ie collate. ꝛ ſic ꝯcedendū eſt quēlibet ſummū
pontificē eſſe imediatū vicariū chriſti. quēadmodū reges ſinguli. iuxta di-
ctū Pauli ſunt miniſtri dei in vindictā malefactoꝝ. nō ꝙ illā imediate a
deo ſuſceperint p̄mo mō. ſʒ qꝛ ex ꝯſenſu ꝓpli hñt exercitiū ptātis quā deꝰ
indidit ꝓplo. ꝛ qꝛ frequenter addit. Analogia hec de ꝓplo ꝓbat iterꝝ ꝙ in
ipō ſit iuriſdictio hec ciuilis. nā in terris imediate ſubiectis ſummo ponti-
fici in q̄bꝫ nullū recognoſcit ſupiorē q̄ ad tpalitatē. ꝑtores ſeu iudices lici-
te cauſas ſanguinis exercent. ꝛ nō auctoritate ſua. nec auctoritate alicuius
ꝑncipis laici cū nullꝰ in illū ꝓplm iā habeat iuriſdictōnem. nec auctoritate
q̄ ſit formalr in ſummo pōtifice. abſit em̄ dicere in ſummo pōtifice eē for-
malr ptātem ad occidendū. cui dñs vſuʒ gladij materialis ꝓhibuit. g̃ au-
ctoritate q̄ eſt formalr in ꝓplo ¶ Ad ꝯfirmatōem de auctoritate Thome.
Paꝝ nobis eſt cure de ea cū eiꝰ dicta nimis ſcḋm lr̄am acceptā fuerint ple-
riſꝙ doctrine eiꝰ zelatoribꝫ occaſio errādi in hac materia. ¶ Ad ſextū dr p̄-
mo ꝙ oēs auctoritates q̄ regulariter adducunt ſunt ipoꝝ ſummoꝝ pon-
tificū. q̄ vt in pluribꝫ fimbrias ſuas nimis extēdentes ſibi attribuerūt qđ
eſt eccl'ie ꝓpriū. nihilominꝰ ad p̄mā q̄ adducit ex caplo Signaſti. de ele-
ctione ꝛ electi ptāte dr ꝙ illud eſt itelligendū de auctoritate relata ad h̄ ꝙ
ꝯcilia gñalia nō pñt regulariter eſſe legitime ꝯgregata. niſi ꝑ vocatōes pa-
pe de q̄ auctoritate habet. xvij. diſtin. ꝑ totū. Sʒ poſtꝙ ꝯcilia gñalia ſunt
auctoritate pape. vel alias ꝯgregata nō hñt ſuā auctoritatē a papa. ſʒ ime-
diate a chriſto Et illi pri ſubijcit ſummꝰ pontifex. ſicut miniſter dñi Ad au-
ctoritatē. ex caplo. Ita dñs xix. diſtin. dr. lʒ ptās iuriſdictōis fuerit beato
Petro tradita. fuit tñ ei tradita vt miniſtro chriſti ꝛ eccl'ie ꝑ ꝯciliū repſen-
tare. ꝯſiderato ꝙ in tali traditōe Petrꝰ eccl'iam ſignauit. vt allegatū eſt ex

Auguſtino. ꝛ ſic tradita eſt ei cū onere ꝙ Petrꝰ ꝛ eiꝰ ſucceſſores vt miniſtri
eccľie illi ſubiicerētur. Ad auctoritatē ex ca. Nemo: dꝛ pmo a qbuſdā h
eē itelligendū qntū ad peccā occulta. nō ſolū qntū ad ea q iuridice pbari nō
pnt. puta p duos vel tres teſtes Sꝫ q eccľiam nō ſcandalizant ꝛ pturbāt.
et hoc videť ſatis ꝯforme textui. dꝛ eñ. Nemo iudicabit pmā ſedē iuſti-
ciā tēperare deſiderantē. Cōformiter ad illud apľi Juſto nō eſt lex poſita
ſꝫ ſecꝰ eſt qn̄ notorie ſcandalizat eccľiaꝫ. ſm̄ gloſaꝫ in ca. Si papa. xl. diſtin.
Sic etiā practicatū fuit in ꝯcilio Cōſtantieñ ꝯtra Joānē viceſimūtertiū. ꝛ
ita rn̄dendū ad cetera capľa iiſdē cauſa ꝛ qſtione, puta capľm Alioꝝ. ꝛ ca
pitulū Facta. Peccata ſubditoꝝ qntuis nō ſint ſcandalizantia dūmodo iu
ridice pbari poſſint regulariter iudicanť. Poſſet dici ſecūdo h eſſe itelligē-
dū regulariter cū regulariter ad ſupiorē ſummi pontificis recurſus hri nō
poſſit. vel dꝛ ꝙ ibi toto clero nō capiť collectiue ſꝫ diſtributiue. vľ dicať vt
alii volūt ꝙ capiť p collegio cardinaliū. ꝛ ſic ex his facile patebit ſolľo oīm
fundamētoꝝ illiꝰ pniciosiſſime opinionis q eneruat modū oēm q reforma
ri poſſit eccľia viſa malicia iā currente

¶ Nonum capitulū in quo inquiritur in quo aut quibus ſit primaria
poteſtas electiua ſummi pontificis

VIſo de ſupioritate eccľie ſeu ꝯcilii eā repreſentantis in ordine ad pa
pam. nūc deſcendendū eſt ad ſpeciales actus illius ptātis. Et p-
mo inquiriť in quo ſit pmaria poteſtas electiua pape. ꝛ ad iſtud dꝛ
predictꝰ frater Thomas de vio. ca. xiii. et ca. vi. ꝙ eſt in ſummo pontifice
Pro cuiꝰ impugnatōe ſupponimꝰ ꝙ h nō inqrimꝰ de pmaria ptāte electi-
ua ſimplr ſeu ꝯſtitutiua pape ſeu applicatiua eccľiaſtice ptātis ad ſingula
rē pſonā cū notū ſit illā eſſe in ſolo deo. ſꝫ loqmur de pmaria ptāte applica
tiua ſub deo. īmo ꝛ ſub chriſto ſm humanitatē ſm quā etiā eſt ſupra to-
tam eccľiam. īmo ꝛ ſupra totū orbem. Et de iſta diciť ꝙ eſt in eccľia ꝛ non
in ſummo pontifice. pbať pmo. illa pmaria ptās eſt in eccľia aut in ſum-
mo pontifice cū nō dicat aliqs cardinales īmediate a chriſto accepiſſe illā
ptātem ſꝫ nō eſt in ſummo pontifice. ergo in eccľia. pbať minor. qꝛ ſi in ſolo
ſummo pontifice ſit illa ptās electiua ſucceſſoris. aut ordinādi a qbꝫ ꝛ q-
liter debeat eligi ſeqtur cū ſummꝰ pontifex ſit hō peccabilis ſicut ceteri et
prauis actionibꝫ ꝛ negligentiis. maliciis. ac nequiciis valeat irretiri. poſ-
ſet totā eccľiaꝫ chriſtianā relinquere abſqꝫ ptāte eligēdi ſummū pontificē.
poſſet eñ puare cardinales illa ptāte. cū ab ipo ſolo habeāt. q facto vľ ne-
gligendo. vel ex malicia differēdo. vel tps ſufficiens nō hn̄do poſſet mori
anteqꝫ de electoribꝫ ſummi pontificis aliqd ordinaret. ꝛ ſic tota chriſtiani
tas ſine poteſtate eligendi ſummū pontificē remaneret. Hanc rōnem tan
git Guillermꝰ okam tertia pte ſui dialogi tractatꝰ pmi. libro pmo. ca. xvi.
Et ſi dicať ſicut videť dicere idē frater ꝙ in iſto caſu deuolueret ptās illa
ad eccľiam. tūc arguiť. nūqꝫ poteſtas aliqua ex negligētia alicuius deuol-
uitur in alterū. niſi ſimplr ꝛ abſolute ſit ſuperior. Ptās eñ papalis pter
eius negligētiā nō deuoluiť in epm ſed poteſtas epi de puidendo bn̄ficio
vacāti in eiꝰ negligētia deuoluiť ad ſummū pontificē Amplꝰ ſi in illo caſu
habeat eccľia ptātē illā qriť a q hꝫ īmediate cū a ſemetipa hre nō poſſit. et
ſi dicať a chriſto. difficile erit repire in ſacris ľris fundamentū in q poſſit

ſtabiliri ꝙ in illo caſu habeat ⁊ nõ regularit̃. ¶ Scd̃o. nõ eſt ꝓbabile ꝙ chriſtus volũtati vniꝰ hoĩs cõmiſiſſet auctoritatẽ ſummi põtificis cũ vniꝰ charitas in tantũ refrigeſcere facile poſſit ꝙ ſanguinẽ ⁊ carnẽ loco ſui ſubrogaret. ⁊ forſitã vnũ pſeudo ꝓphetã. ⁊ ſic facile vna ꝓgenies diceret. Hereditate poſſideamꝰ ſanctuariũ dei. ⁊ ꝗlibet eũ videret inſtare finẽ dierũ ſuoꝝ aliquẽ ex cõſanguineis ſtuderet loco ſui ſubrogare. Et hãc rõnem tangit Armachanus ſeptimo libro q̃ſtionũ. armeneoꝝ. caplo. xix. ¶ Tertio ſi p̃maria poteſtas cõſtitutiua pape ⁊ ordinatiua de electoribꝫ eſſet in ſummo pontifice eodem mõ p̃maria poteſtas deſtitutiua ſummi pontificis in eo caſu in q̃ deſtitui poſſet vt eſt caſus hereſis. etiã apud aduerſariũ eſſet in ſummo pontifice. Et ſic par in parem haberet imperiũ. ⁊ ſummꝰ pontifex conſtituere poſſet ꝙ a ſolis duobꝫ vl' tribꝫ in caſu hereſis deſtitueret̃ ſummus pontifex. ⁊ cõſequentia ꝓbatur. quia ꝑ eaſdeꝫ cauſas generari habẽt et deſtrui poteſtates iſte.

¶ Quarto arguitur ſic. Si in ſummo põtifice ſit ptãs electiua ſucceſſoris. vel ꝗ eſt in eo ptãs electiua ſucceſſoꝝ ſic ꝙ ꝑ ſemetip̃m poſſit ſucceſſorẽ eligere. vel ſolũ ꝗa aliquibꝫ p̃t illã ptãtem cõicare. ſecundũ nihil habet apparentie. ſi dicat̃ p̃mum. ergo ꝑ hoc ſolũ ꝙ ſummus pontifex vult alterum ei ſuccedere. ⁊ ille alter vult acceptare. ille alter efficit̃ ſummus pontifex. quod ſi concedat̃ ſequit̃ iſtud incõueniẽs ꝙ eſſet in poteſtate duoꝝ facere quod alternatis vicibꝫ quilibet ꝑ annũ in ordine ſuo eſſet ſummꝰ pontifex more anne ⁊ cayphe. cõñia ptꝫ. qꝛ ſummꝰ pontifex. a. ꝓ ſua volũtate p̃t cõſtituere. b. ſummũ põtificẽ. et in fine anni. b. iteꝝ poterit. a. et ſic cõñr.

¶ Quinto arguit̃. Chriſtus nõ cõtulit ſummo pontifici aliquã poteſtatem ꝑniciosã eccleſie. ſꝫ hr̃ habet gloſa in caplo ſi petrus. Hoc eſt ꝑnicioſum ꝙ aliquis eligeret ſucceſſorẽ. ergo chriſtus nõ cõtulit ſummo pontifici illam poteſtateꝫ. Et ꝓpterea dicit Guillermus ockam loco preallegato ꝙ nulla poteſtas eſt cõceſſa ſummo pontifici. que regulariter vni ꝑſone ꝑnicioſe cõmitteret̃. ⁊ ad iſtam ꝓpoſitõem videtur fuiſſe vſus p̃mitiue eccleſie nam a plebanis aſſumebant̃ curati. ꝗnquageſimap̃ma diſtin. caplo. ꝗ in aliquo. ⁊ a clericis ⁊ plebanis epiſcopi. lxiij. diſtinc. capi. Nulla rõ. ⁊ a cardinalibꝫ epĩs aliiſq; cardinalibꝫ clericis. ⁊ toto clero ꝓplo acclamante aſſumebat̃ ſummus pontifex. xxiij. diſtin. capi. In noĩe dñi. Sed cõtra h̃ arguit aduerſarius. primo ex facto Petri. nã Petrus elegit ſibi ſucceſſorẽ. ergo ⁊ quilibet alius ſummus pontifex hoc facere poteſt. conſequẽtia tenet. quia quilibet ſummꝰ pontifex ſuccedit Petro in eadem poteſtate. ⁊ antecedens ꝓbatur ꝑ capi. Si petrꝰ. viij. q. p̃. vbi dꝛ ſi Petrꝰ p̃nceps aploꝝ adiutores ſibi aſciuit linũ ⁊ cletũ. nõ tñ poteſtatẽ pontificij. aut ſoluendi. aut ligandi. normã eis tradidit. ſed ſucceſſori ſuo clementi qui ſedem aplicaꝫ poſt eum tenere ꝓmeruit ipſo tradente ſibi. ¶ Secũdo arguit̃. Ad romanũ pontificem ſpectat ordinare actũ electiue poteſtatis determinãdo ꝗñ et qualiter debet fieri electio. ⁊ determinando ſubiectum illius poteſtatis dum cõſtituit ꝙ ad duas partes cardinaliũ ad minus ſpectet electio. nec poteſt tota eccl'ia (ſummo pontifice ſecluſo) illam legem mutare. ¶ Ad p̃mũ iſtorũ dicitur p̃mo ſm armachanũ loco preallegato ꝙ Petrꝰ nõ ordinauit Clementẽ. ſed ordinandũ nominauit patefaciẽs fratribus quid de

ſuo ſucceſſore ſentiret. nã Mathiã ꝗuis ſpūſctō plen⁹ noluit ſine fratrū
ꝯſenſu loco iude ſubrogare. etiã credendū eſt ꝙ nec h̄ fecerit de clemente
niſi ad hoc dn̄i ſenſum accepiſſet. Propter h̄ poſſet dici ſecūdo ꝙ inſtinctu
ſpūſſcti h̄ fecit. q̄ etiã ꝓuidit morte̅. Aliter dr̄ Guillerm⁹ okam ꝙ in caſu in
q̄ nō eſt veriſil'e poſſe ꝯgregari ſubditos q̄ eligãt ſibi ſupiore̅ ꝛ iſtat mors
pape. ꝛ neceſſitas eſt ꝙ ſit aliq̄s cito futur⁹ ad occurrendū iminenti ꝑicu-
lo. tūc poſſet ſumm⁹ pontifex rōne neceſſitatis īſtituere ſucceſſore̅. ne vide-
atur de⁹ nō ſufficie̅ter ꝓuidiſſe ſue eccl'ie. ꝛ eiuſdem eſt ſn̄ie Archidiacon⁹ in
dicto capl'o. Et ad h̄ allegat capl'm ꝑmū. xxxi. q. ꝑ. vbi dr̄ ꝙ ꝓpter neceſſi-
tate̅ factū eſt ꝙ frater duceret ſorore̅. ſʒ ceſſante neceſſitate ceſſat ꝓuiſio.
¶ Ad ſcd̄m dr̄. ꝙ papa nō dedit ꝑtãtem cardinalibꝫ eligēdi ſucceſſore̅. ſʒ
hoc h̄n̄t ab eccl'a ſeu a ꝯcilio eã repſentante. ꝛ h̄ pʒ in ſexta ſynodo. in capl'.
In noie dn̄i. vbi Nicolaus papa decernit ꝛ ſtatuit nō auctoritate ꝓpria ſʒ
ſctōꝝ patꝝ de mō electōis ſummoꝝ pontificū. Ex dict̄ pʒ. ꝙ ſi cardina-
les oēs eēnt mortui. aut nolle̅t eligere. aut nō poſſent. ad vniuerſitate̅ fide-
liū ſpectaret eligere. aut electores īſtituere. ꝛ ei⁹ eſt ſol⁹ iudicare an īſtitutio
facta ꝑ cardinales ſit ſufficiens an nō. Secūdo ſeq̄tur ꝙ vbi cardinales
manifeſte ſibi tradita poteſtate abuterentur. hec vniuerſitas eos priuare
poſſet hac poteſtate. nec nō eã alijs ꝯmittere. ꝛ meo iudicio oppoſita opi-
nio eſt error periculoſiſſimus.

¶ Decimū capitulum in quo inquiritur ad quem vel quos ſpectet vl-
timata eorum que ſunt fidei reſolutio.

Inueſtigandū eſt an ad papam vel ad eccl'iam ſeu ꝯciliū eã repſen-
tans vltima eoꝝ q̄ ſunt de fide deciſio ac determinatio ſpectet. Hic
em̄ nō loq̄mur de deciſione ſeu de terminatōne doctrinali q̄ ad vnū-
quēq̄ virū ꝑitū ſpectare dignoſcit̄. ſʒ de auctoritatiua ꝛ iudiciali. ꝛ ꝗtū
ad iſtud dr̄ ꝑ dict⁹ frater Thomas de vio. ꝙ ad ſummū pontifice̅ vltima
eoꝝ q̄ ſunt fidei deciſio ſpectat fundans ſe in dicto ſancti Thome ſecūda
ſecūde q̄ſtione ꝑma. articulo vltimo. ꝛ vltra dicit ſummū pontifice̅ ꝗuis
poſſit errare errore ꝑſonali. in credendo non pn̄t tn̄ errare errore iudiciali
in fide cui⁹ rō eſt. qꝛ error pape eſſet error toti⁹ eccl'ie. qꝛ ad ipm ſpectat̄ fi-
naliter determinare de fide q̄d tenendū. q̄d repellendū. vt ab oībꝫ incōcuſ-
ſa fide teneat̄. vt dr̄ ſanct⁹ Thomas in tractatu ꝯtra errores grecoꝝ. ca-
pitulo. lxvij. vn̄ ꝛ Petro dixit chriſt⁹ Ego rogaui ꝓ te vt nō deficiat fides
tua. ꝛ tu aliq̄n ꝯuerſus ꝯfirma fratres tuos. iuxta qd̄ etiã. xxiiij. q. ꝑ. dicit
Innocētius papa. ca. quotiēs. Quotiēs rō fidei ventilat̄ nō niſi ad Pe-
trū. i. ſui noīs honore̅ ꝛ auctoritate̅ h̄n̄ti recurrēdū eſt. ꝛ iſtã opinione̅ ſuã
deducit. ix. et. xi. capl'is. Cōtra quã ſit iſta ꝓpoſitio. Papa pt̄ errare erro-
re iudiciali. de errore ꝑſonali omībꝫ notum eſt. ꝓbat̄ iſta ꝓpō. duo ſummi
pontifices determinauerūt ꝯ̄ria etiã in his q̄ fidem tangūt. ģ alter eoꝝ er-
rauit errore iudiciali. Añs pʒ de Joāne. xxij. et Nicolao. q̄ꝝ vn⁹ determi-
nauit iudicial'r chriſtū ꝛ apl'os nihil habuiſſe in cōi nec in ꝓprio. Alter op-
poſitū vt videre eſt in eoꝝ extrauagãtibꝫ. Scd̄o Innocēti⁹ terti⁹ ꝛ celeſtin⁹
determinauerūt ꝯ̄ria ſuꝑ iſta ꝓpōne. Vno ꝯiugū ad hereſim trãſeūte al-
ter q̄ remanet in fide pt̄ ad ſcd̄a vota tranſire. determinatio Innocētij ter-
tij ꝙ nō pt̄ ponit̄ in ca. Quãto. de diuortijs. determiatio celeſtini vt dicit

gloſa in eodē ca. olim. ponebať in decretalib; de ꝯuerſione ꝯiugatoꝝ in fi/
ne. Tertio aliq̄ ſtatuerūt ꝯtra euāgeliū. vt Pelagius q̄ fecit ꝯſtitutiōez ꝙ
oēs ſubdiaconi Sicilie a ſuis vxorib; abſtinerēt quas in minorib; ordini
bus duxerāt aut ab officio ceſſarēt. Quā qꝛ erat iniqua ⁊ ꝯtra euāgeliuз
retractauit Gregori⁹ pm⁹ ei⁹ ſucceſſoꝛ. vt pꝫ. xxxi. diſtin. ca. Ante trienniū.
in textu ⁊ in glo. Si eñ potuerit iudicialr̄ ſtatuere ꝯtra euāgeliū ita ⁊ defi
nire. ¶ Quarto arguiť. ſi ſumm⁹ pontifex nō poſſit errare iudicialr̄ in his
que ſunt fidei ſeq̄tur ſummū pontificē nō poſſe fieri hereticū circa ꝓpōnes
nōdū determinatas. ⁊ ad quas credēdas nō teneť aliq̄s explicite. vt erat
articul⁹ de ꝯceptiōe an̄ determinatiōem. ⁊ ꝓceſſiōe ſpūſſancti a filio. ꝯn̄tia
pꝫ. qꝛ nō pt̄ eē ꝑtinax. cū ꝑtinacia nihil aliud ſit niſi nolle credere cͣ̄uis de
termineť. nō eñ haberet ſumm⁹ pōtifex ꝓpoſitū illud ꝙ nollet credere cͣ̄/
uis ipſe determinaret. Silr̄ ſeq̄tur ex poſitiōe. ꝙ determinatio ſoli⁹ ſum
mi pontificis ligaret ſuū ſucceſſorē. ſilr̄ ſi ſumm⁹ pontifex ſit heretic⁹. et
ad ipm ſolū ſpectet vltima eoꝝ q̄ ſunt de fide deciſio quō iudicari poterit
eſſe heretic⁹. decidet eñ quecūq; ꝯtra ipm allegata eē ad aliquē ſenſuз in/
telligēda ſue aſſertiōi nō oppoſitū. cui⁹ deciſioni apud aduerſariū plus fi/
dei tribuēdū eſt q̄ toti⁹ reſidui eccl'ie determinatiōi. Mirū eſt eñ ꝙ homi
ni heretico ita aſſiſteret ſpūſſanct⁹ ꝙ nō ſineret eū iudicare ⁊ decidere eſſe
vera q̄b; aſſentit. imo ad iudicandū oppoſitū ꝯpelleret. nec valet dicere ꝙ
nō pt̄ errare vtens ꝯcilio ⁊ req̄rens adiutoriū vniuerſalis eccl'ie. ſꝫ bñ vt
ſingularis ꝑſona. quēadmodū errauit Leo. ꝯtra quē iuit Hylarius. ſicut
dr̄ q̄dā. qꝛ hoc nihil eſt aliud dicere. niſi ꝙ eccl'ia ſiue ꝯciliū nō pt̄ errare. ⁊
nō ſolū errat ꝑdict⁹ frater. ſꝫ ſibimet ꝯtradicit. Dicit eñ in fine capl'i q̄rti
ꝙ ſententia Ioānis ꝓualuiſſet ſentētie Clementis pape in doctrina fidei.
ſi eñ in ſententiando nō potuit errare Clemēs. nec ſummus pontifex q̄/
cūq; iuxta ꝓmiſſum chriſti Ioānis. xiiij. Spūſſanctus docebit vos oēm
veritatē. ⁊ ſm oꝛōnē chriſti qua oꝛauit ꝓ Petro ne ei⁹ deficeret fides eñ
ſtandū fuiſſꝫ ſententie Clementis cͣ̄tra ſn̄ie Ioannis. imo ⁊ plus cū apud
Clementē fuiſſet. iuxta dicta ei⁹ fienda vltima deciſio fidei. quēadmoduз
apud Petrū ſi adhuc ſuꝑuixiſſet. Ex his ſatis patꝫ ꝙ ſummus pontifex
pt̄ errare ſententiando in materia fidei. Si eñ errare nō potuiſſꝫ. fruſtra
fuiſſent ꝯuocata quatuoꝛ ꝯcilia generalia principalia ꝯtra quatuoꝛ here/
ſiarchas. puta Nicenū. ꝯſtātinopolitanū. Effeſinū. ⁊ Calcedonēſe. ſuffe
ciſſꝫ eñ ſolius pape deciſio. imo apud aduerſariū tāte poteſtatis eſt ſolus
papa in definiendo ſicut aggregatuз ex ipſo ⁊ reſiduo. Alia ſunt deciſa per
ſummos pōtifices q̄ adducit Guillermus ockā in pͥma q̄ſtione de ꝑtāte
ſummi potificis q̄ nititur oſtendere ſapere hereſim Primuз ē id qꝺ habeť
extra. qui filij ſunt legitimi. c. ꝑ venerabilē. vbi dꝛ cū deutronomiū lex ſe/
cūda interp̄tetur ex vi vocabuli ꝯprobať. vt qꝺ ibi decerniť in nouo teſta
mēto debeat obſeruari. ⁊c. Quib; v̄bis ſi intelligat Innocēti⁹ terti⁹ ꝙ ſīt
obſeruāda in ſenſu litterali. quēadmodū ī veteri teſtamēto quo ad multa
eſt erroneū. qꝛ ibi ſunt multa cerimonialia. ſcut pꝫ capl'is. xiij. et. xiiij. ſi aūt
intelligat ꝙ ſunt obſeruāda ſm ſenſum myſticū ⁊ moralē. ⁊ ſic nō ſolū ſer/
uari debēt illa q̄ ſunt in deutronomio. ſꝫ etiā q̄ in alijs libris moiſi decernū
tur. vt legiť diſtin. vi. c. His itaq; multa alia adducit doctoꝛ ille vt vide/

re poteris vndecimo caplo q̄ſtionis p̄allegate. ⁊ vnū inter cetera ꝑcipuū
eſt. reperiūtur nōnulli ſummi pontifices diffiniſſe ſe in tēporalib⁹ ſummā
habere ptātē. ceteri ꝓo oppoſitū. Et ex his ſeq̄tur corollarie. ꝙ determina
tis p ſummos pontifices nō ē necēario credēdū q̄uis nō ſit oppoſitū pub
lice dogmatiſandū. niſi de falſitate ꝯſtet. vt dr̄ Joannes de gerſono. Seq̄
tur ſcđo. ꝙ vltima reſolutio in his q̄ fidei ſunt nō ſpectat ad ſummū pon
tificē. nō eſt eni̅ veriſile ꝙ homini poſſe in his q̄ fidei ſunt errare vltimam
cōmiſerit de⁹ deciſionē. Seq̄tur tertio. ꝙ nō ꝓ ꝑſona Petri ſola aut ſucceſ
ſorib⁹ orauit chriſtus ne deficeret fides eius. ſ ꝓ vniuerſali eccl̄ia p Pe
trū repſentata. cū c ōib⁹ p̄dictis bene ſtat. ꝙ ſi ſummus pontifex faceret ꝙ
in ſe eſt ad recte determinādū. nō ꝑmitteret deus eum errare. imo hoc dr̄
Altiſidorenſis de vetula. ꝙ nūq̄ ꝑmitteret deus eū errare errore ꝑſonalī
ſi faciat qđ in ſe eſt in his q̄ ſunt fidei. ſ ſumm⁹ pōtifex p̄t ſententiare ali
quid eſſe de fide. ⁊ nō facere qđ in ſe eſt ad recte ſententiandum. Et argu
mentum quo infert ad ſummū pontificem errare definiendo eccl̄iam vni
uerſalē errare. ꝯn̄tia nō valet. nō tenet̄ tunc eccleſia determinationi ſummi
pontificis aſſentire. ſicut nec tenet̄. cum ſummus pontifex aliq̄d p̄cipit cō
tra euāgeliū obtēperare. Et ad auctoritatē ſancti Thome nō eſt magna
vis faciēda. ⁊ ad capl̄m Maiores. de baptiſmo ⁊ eius effectu. in quo dr̄
maiores eē cauſas. ꝑſertim articulos fidei ꝯtingētes ad Petri ſedē refe
rendas eē intelligit. ⁊c̄. Dico hoc verū eē regulariter. q2 regulariter non eſt
eccl̄ia ꝯgregata. ſ nō ꝓ vltima ⁊ necēario credēda determinatōe hn̄da. vel
ſunt referēde ſummo pōtifici vt ꝯuocet ꝯciliū. q2 ei⁹ eſt ordinarie ꝯuoca
re ad qđ vltimū iudiciū ſpectat. ¶ Scđa ꝓpoſitio. Cōciliū vniuerſale in
his q̄ fidei ſunt errare nō p̄t. ⁊ ſic ad ip̄m vltima fidei deciſio ſpectat. ꝙ nō
poſſit in his q̄ fidei ſunt errare. p3. q2 ſpēal'r dirigit̄ a ſpū ſcō. q̄ iuxta ꝓmiſ
ſum chriſti oēm veritatē docet. Vn̄ ⁊ in ꝯcl̄one ꝯcilij aplor̄ actuū. xv. di
xerūt apl̄i viſum eſt ſpū ſcō. ⁊ nobis p̄ponentes ſpm̄ ſcm̄ tanq̄ ꝑſidentē ⁊
ſpēalē directorē ꝯcilij. ⁊ nō dixerūt viſum eſt petro ⁊ nobis. Et iſtā ꝯcl̄onē
ſatis innuiſſe videt̄ auguſtin⁹ euāgelio nō crederē niſi ad hoc me cogeret
eccl̄ie auctoritas. Nō eni̅ plus tenerer credere euāgelio ioānis q̄ euāgelio
gamalielis. niſi q2 illū recepit eccl̄ia ⁊ nō iſtum. vn̄ ⁊ in ſeptima ſynodo. vt
p3. xvi. diſtin. ca. placuit. dicitur. placuit huic ſancte ſynodo vt ammodo
ꝯfirmata ⁊ rata ſint canonū aplor̄. lxxxv. capl̄a. q̄d aūt intelligat p capl̄a
videat̄ diſputatio gloſe. ⁊ hāc indeuiabilitatē a fide poſſum⁹ deducere ex
dicto chriſti. cū dr̄ apl̄is. ecce vobiſcū ſum oīb⁹ dieb⁹ vſq̄ ad ꝯſummatōez
ſeculi. nō eni̅ intelligi p̄t illud de apl̄is in ꝑſonis eor̄. cū nō erāt vſq̄ ad cō
ſummatōem ſeculi victuri. ſ in eor̄ ſucceſſorib⁹. nec hoc alicui certo ex ſuc
ceſſorib⁹ ꝓmittit chriſtus. ſed collectioni. Cōciliū eni̅ generale vere repre
ſentat ꝯciliū aplor̄ ⁊ ſenior̄. Iſta ꝯcl̄o iter̄ p3 ex alio. Nā fatet̄ q̄libet chri
ſtian⁹ ſe credere in vnā ſcām eccl̄iā catholicā. ⁊ ſic ad eā eor̄ q̄ ſunt fidei
vltima deciſio ſpectabit. Cū eni̅ papa fatet̄ ſe credere in vnā ſcām eccleſi
am. nō intelligit ꝙ credat in ſemetip̄m. ⁊ tāta credit̄ aſſiſtētia ſpūſſcti cōci
lio generali vt nō ſolū ip̄m indeuiabil'r ſentētiet de fide. ſ etiā aliq̄ ꝑſone
aſſiſtētes ꝯcilio ingenue ꝯfeſſe ſunt. ⁊ ſcripſerūt ꝯciliū ſup̄⁹ ad ſummum
pōtificē. diſſoluto ꝓo ꝯcilio. q2 nō ampli⁹ eis aſſiſtebat ſpūs veritatis in

oppoſitū ceciderūt errorē. vt p; de Panormitano in duob; eius tractatib;
quoꝝ vnū ꝯpoſuit in ꝯcilio Baſilieñ. alteꝝ poſt ꝯciliū. p̄m⁹ intitulat̄ de
ptāte ꝯcilij ⁊ pape. ſcd̄s de depoſitōe Eugenij. Sȝ ꝯtra iſtud arguit Pa-
normitan⁹ in. c. Significaſti. de electōe ⁊ electi ptāte. vbi aſſerit ꝙ eſt vni-
ca eccl̄ia vniuerſal̄ ꝗ errare nō p̄t. ⁊ nō ꝯciliū. Et ei⁹ argumētū ſumit p̄di-
ctus frater Thomas. ⁊ argumētū eſt iſtud. errauit ꝯciliū Meldēſe. ⁊ cre-
dit̄ ſimplici auctoritati Hieronymi ꝯtra illud ꝯciliū. Nā in ꝯcilio meldē-
ſi. vt legit̄ in. c. placuit. xxxvi. q. ij. placuit. vt hi ꝗ rapiūt feminas. aut furē-
tur. aut ſeducūt eas. nullaten⁹ habeāt vxores. Quis poſtmodū ꝯueniant
aut eas dotauerint. vel nuptial̄r cū ꝯſenſu parentū ſuorum acceperint. Et
biſdē cā ⁊ q̄ſtione. ca. tria. dt̄ Hieronym⁹ tria legitima ꝯiugia in ſcriptu-
ris legūtur. Scd̄m virgo in ciuitate dep̄henſa a viro. ⁊ illi p vim copula-
ta. ſi voluerit pater ei⁹ dotabit eā iſte vir quantum iudicauerit. ⁊ dabit p̄ciū
pudicicie ei⁹. Et dt̄ Gratian⁹. ꝙ auctoritas ꝯcilij nō p̄iudicat auctoritati
Hieronymi maxime cū ip̄a teſtimonio diuine legis nitat̄ ¶ Scd̄o arguit̄
Unica eſt eccl̄ia ꝓ cui⁹ fide rogauit chriſt⁹ ne deficeret ꝗ nō eſt vniuerſale
ꝯciliū. cū ꝯciliū ſit par ei⁹. ergo ꝯciliū errare p̄t ¶ Ad p̄mū iſtoꝝ dr̄ p̄mo ꝙ
raptor poſt raptū nō p̄t licite ducere in vxorē raptā. Quis eā dotauerit. ⁊
ꝯſenſerint parētes. niſi p̄us ꝯdigne ſubiaceat penitētie. Hoc ſatis bn̄ de-
ducit Martin⁹ in libro de tēperātia. q̄ſtione de raptu cū talis ſit excōica-
tus. ⁊ excōicat⁹ nullū p̄t licite ſuſcipe ſacramētū. Dicit̄ ſcd̄o. ꝙ ꝯciliū cuꝫ
in ip̄o ſit plenitudo ptātis iuriſdictōis eccl̄iaſtice ponit talē raptorē ſim-
pliciter illegitimare cū rapta an̄ ꝯdignā penitentiā. Et martin⁹ videt̄ eſſe
opinionis ꝙ ita fecerit ꝯformiter ad capl̄m ſi aūt. eā ⁊ q̄ſtione p̄allegatis
vbi dr̄. Si aūt necdū eas q̄s rapuerāt cū volūtate parētū ſub deſpōſatio-
nis vel dotalicij noīe in ꝯiugiū duxerūt. qn̄ hec ꝯſtitutio oīb; fuit ꝓmulga-
ta ab eoꝝ ꝯiūctōe ſeparent̄. ⁊ publice penitentie ſubigant̄. Et vt dt̄ Mar-
tinus. hoc de raptorib; eſt intelligēdū Et vt ſtatim p; ex eodē textu p acta
publica penitentia raptoris pn̄t m̄rimonial̄r ꝯiūgi Et ſic videt̄ ꝯciliū eos
illegitimaſſe vſq; ad peractā publicā penitentiā. Hieronymus aūt loq-
tur pro tp̄e ante ꝯciliū pro quo nūdum erāt illegitimate. Scio aūt alios
dicere eſſe verū matrimoniū ſi ꝯtrahāt ante publicā penitentiā. Sed hic
modus mihi ꝓbabilior videtur. Et ad auctoritatem Gratiani dicentis
auctoritatem concilij nō preiudicare auctoritati Hieronymi. Dico illud
dictū cū paleis annumerandū eſſe. ¶ Ad ſecūdū. ꝙ ꝯciliū generale repre-
ſentat eccl̄iam ꝓ cuius fide orauit chriſtus. Et eodē gaudet p̄uilegio quo
eccl̄ia repſentata ſicut oīno eādē ptātē h;. imo eccl̄ia vt diſpſa nullū actuꝫ
iuriſdictōnis exercere poteſt. nec aliquid ſentential̄r definire. ⁊ ſic infallibi-
litas in definiēdo ei ꝯpetere debet vt ꝯgregate in ꝯcilio. Et ſi dicat ꝙ pa-
pa repreſentat eccleſiam ſicut ⁊ ꝯcilium. vt ſupra frequenter dictū eſt. ꝙ ei
date ſunt claues vt ſigno eccleſie. Ad hoc dicit Nicolaus de cuſa. ꝙ papa
repreſentat remote. conciliū aūt ꝓpinquiſſime. cum in eo ſi ſit vniuerſale de-
beat de qualibet eccleſia participari aliquis eſſe qui gerat vices eius. vl̄ ſal-
tem debeat eſſe ſufficienter vocatus. Et p̄uilegiū eccl̄ie tranſit in cōcilium
immediate eam repſentans. nō aūt in ſummū potificē. Et hanc materi-
am late ꝓſequitur. ſcȝ de infallibilitate ꝯcilij in his ꝗ ſunt fidei Guillermus

Ockā pᵃ ⁊ tertia ptib⁹ ſui dialogi. Et iſti⁹ ſniē fuit Marcili⁹ de padua Nicola⁹ de cuſa. pleriq̄ʒ doctores q̄ doctiſſime ſcripſerūt. De errore autē facti qḋ q̄dē factū ex ſacris lr̄is trahi nō pͭ cōciliū poſſe errare nemo eſt q̄ dubitet. nec illuſtrat̄ a ſpū ſctō ſpēali illa aſſiſtētia. niſi in necarijs. Et ex h̄ ſeq̄tur nō oportere qualiter ſniam definitiuā ɔcilij eē verā. Aliq̄ eñ ei⁹ ſnia in facto ɔſiſtit. puta ꝙ iſte ſit papa vel nō ſit papa. iſta vxor illi⁹ vel nō vxor illi⁹. Et q̄muis ſnia ſit falſa. recte tñ ⁊ iuſte ſentētiat. q̄ꝛ ſḋm allegata ⁊ ꝓbata. Ex his manifeſte ſeq̄t̄ papā nō ſolū errore ꝑſonali. ſʒ ⁊ errore iudiciali errare poſſe in materia fidei ſicut ⁊ in alijs materijs Et mirū eſt ꝙ aduerſarij nō aſſerūt eū impeccabilē. ⁊ credo aſſererēt niſi q̄tidiana ſummoꝝ pōtificū opa ad credēdū oppoſitū ɔpellerēt.

¶ Undecimū caplm̄ in quo inq̄rit̄ de ſuperioritate ɔcilij ſummi pōtificis

Cum ex ſupradictis ɔſtet eccl̄iam ⁊ ɔciliū eſſe in iuriſdictōe maiorē ſummo pōtifice ſimplr̄ ⁊ in ptāte applicatiua papat⁹ ad certam ꝑſonā. ⁊ in ptāte definitiua eoꝝ q̄ ſunt fidei. ⁊ cū vn⁹ act⁹ ſuperioris iuriſdictōis ſit ɔſtitutū in inferiori deponere ab ea ptāte in q̄ eſt inferior. inq̄rendū eſt ɔñter. an ɔciliū poſſit deponere ſummū pontificē. Et pmo vtꝝ in caſu hereſis. Circa quā materiaʒ ſentit p̄dict⁹ frater Thomas de vio plura. Primū eſt. ſumm⁹ pōtifex fact⁹ heretic⁹ nō eſt ipō facto depoſitus vt pʒ. xix. ca. libri ſui. Et fundamētū ei⁹ eſt. q̄ꝛ nō eſt ipō facto depoſit⁹ iure diuino. nullū eſt eñ ius diuinū ſniē late excōicatōis aut depōnis. q̄muis bñ ſniē ferēde excōicatōis. vt ſatis bñ deducit Guillerm⁹ ockā circa finē pme ptis ſui dialogi. de excōicatōe. Et apud eūdē fratrē. iſta ɔña eſt bona. nō eſt eo facto excōicat⁹. ḡ nō eſt ipō facto depoſit⁹. q̄ꝛ pl⁹ exigit̄ ad incurrendā ꝓuatōem ipō facto. q̄ʒ ad incurrēdā excōicatōem. q̄m incurſus cenſuraꝝ nō req̄rit declaratōem ſicut incurſus ꝓuatōis apud iuriſtas Et reſolutorie tenet ꝙ nulla iuriſdictio ꝑdit̄ ipō facto ꝑ hereſim interiorē. Et in hoc ɔcordat cū Joāne de gerſono. ⁊ in hoc eiuſdē ſniē ſum cū ipō. ⁊ pter auctoritates ⁊ rōnes q̄s inducit ad h̄ ꝓbādū. aliq̄s adducā ad ꝓbādū ꝙ nō req̄rat̄ fides infuſa ex iure diuino. vt hō ſit capax iuriſdictiōis eccleſiaſtice. Nā hō cū baptizat̄ ponēs obicē grē ꝑ pctm̄ mortale. nō infidelitatis. ſʒ aliud. nullā recipit a deo ꝟtutē infuſaʒ. vt ſatis haberi pͭ ex his q̄ dicūt doc. de ɔnectōe iſtaꝝ virtutū theologaꝝ q̄ʒtū ad iſuſionē ⁊ p̄ſertim ex Scoto circa finē tertij. Sl'iter ſi aliq̄s heretic⁹ deſinat eſſe heretic⁹ diſſentiēdo hereſi. ſʒ nō penitēdo de pctō p̄terito. diſſenſus eñ ꝓpōnis heretice nō necario infert ɔtritōem pcti p̄teriti in illo nō infundit̄ fides infuſa. q̄ꝛ quē de⁹ ſanat ꝑfecte ſanat. ⁊ tñ nullus iſtos diceret nō eē capaces iuriſdictōis eccl̄iaſtice ſi eligant̄. cū null⁹ ſit heretic⁹. Scd̄o idē motiuū adduci pͭ q̄ moti ſunt ſcti p̄res ad dānādū hereſim eoꝝ q̄ dicebāt hāc ptātem fundari in charitate ex iure diuino. q̄ꝛ tūc periret oīs certitudo ſtat⁹ ⁊ ordinis ierarchici. nemo eñ de altero ſcire pōt an ſit in charitate. ita nec ſciri pͭ vtꝝ ſit in fide ſeu ꝙ nō ſit hereticus hereſi interiori. ⁊ bñ fateor hāc rōnem nō eē efficacē ad ꝓbādū euidēter ꝓpoſitū. certū eſt eñ ꝙ de nullo certitudinalr̄ certitudine euidētie ſciri pͭ ꝙ habeat hāc ptātē. ſicut ꝙ nec ſit baptizat⁹. cū ad baptiſmū req̄rat̄ intentio miniſtri. de q̄ ſolus ipē inter homines mortales hʒ euidentiaʒ. Scd̄o dr̄. ꝙ hereticus ſumm⁹ pontifex eſt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

deponẽdus. ⁊ hoc manifeſte pꝫ ex caplo ſi papa. xl. diſt. et. xxiiij. q. i. per
multa capla. ⁊ ſinguli doctores in hoc ↄueniũt vel ꝙ ſit depoſit⁹ vel depo
nend⁹. Tertio dr. ꝙ eſt deponẽd⁹ a ↄcilio nõ poteſtate auctoritatiua quã
habeat ſup papã. ſꝫ poteſtate miniſteriali quã hꝫ ſup papam. vt pꝫ. xx. c. et
xxij. c. ponit ꝙ ptãs ecclie relata ad papã eſt miniſterialis relata ad ↄiũc
tionẽ Petri ⁊ papatus in fieri vel diſſolui ſubiecto exiſtẽte diſpoſito eſt auc
toritatiua. ita ꝙ ſnia definitiua ex hac auctoritate ꝓcedens ſup ↄiũctõem
talis materie petri heretici cũ papatu diſſoluit auctoritatiue ↄiũctõem il/
lam. ſicut eñ electio ecclie auctoritatiue ſup ↄiũctõem nõ ſup papam ↄiũ
git petrũ diſpoſitũ. id eſt fidelẽ ⁊ volũtariũ cũ papatu. ad cuius euidẽtiã
notat. ꝙ in papa inueniũtur tria. ſcilꝫ papatus. ꝑſona q̃ eſt papa. puta pe/
trus. ⁊ ↄiũctio vtriuſcꝫ. ſcꝫ papat⁹ in petro. ex q̃ ↄiũctõne reſultat petrus
papa. Papat⁹ eſt a deo imediate. petr⁹ eſt a patre ſuo. ↄiũctio aũt papa/
tus in petro poſt petrũ ꝑmũ a chriſto imediate inſtitutũ nõ eſt a deo ſꝫ ab
hoĩe. vt pꝫ. qꝛ hoc fit ꝑ electõem hominũ. Concurrit aũt duplex cõſenſus
human⁹ ad cauſandũ hãc ptãtẽ. ſcꝫ eligẽtiũ. ⁊ electi. ⁊ iſta ad lõgũ poteris
videre in ipo. xix. xxi. et. xxij. caplis. que non ſoluꝫ falſa ſunt. ſed manifeſte
adinuicẽ ⁊ cũ aliqbꝫ ꝑoribꝫ repugnãt. Primo illud qḋ dr in ecclia auctori
tatiuã poteſtatẽ ſup ↄiũctõe papatus ⁊ petri repugnat dictis ei⁹ in. vi. et
xiij. caplis ꝑus impugnatis. ſcilꝫ ꝙ poteſtas electiua pape ſeu applicatiua
ptãtis eccliaſtice ad hãc vel illã ꝑſonã eſt in ſolo papa. ¶ Scḋo iſta duo
repugnãt. ꝙ ſit auctoritatiua poteſtas ſit in ecclia ſup ↄiũctõe papatus ⁊
petri. ſiliter ei⁹ diſſolutiõe. ⁊ nõ ſupra papã. qḋ manifeſte oſtẽdit exemplo
quo vtit retorquẽdo in ipm. habere eñ auctoritatiuã ptãtẽ ſup hoie nõ ẽ
habere auctoritatiuã ptãtẽ ſup aĩam nec ſup corp⁹. ſꝫ ſolũ ſup ſeꝑatõe aĩe
a corꝑe. cũ nihil aliud agat auctoritatiue occidẽs hoiem. Quid igit aliud
erit habere auctoritatiuã ptãtẽ ſup papã. niſi poſſe papatũ ab ipo auctori
tatiue ſeparare. ¶ Tertio. ſi ecclia aut ↄciliũ repñtãs ſup papã nõ habe
at auctoritatiuã ptãtẽ. ğ papa a ↄcilio illo citatus nõ tenebit ↄparere. nec
ↄtumax nõ ↄparẽdo exiſtimari poterit. Quid ğ iudicabũt ꝑſonã inau/
ditã nec obligatã rñdere. merito eis dicere poterit illud apli. Tu qs es q
alienũ ſeruũ iudicas. ¶ Quarto. oĩs act⁹ punitiu⁹ iuſte inflict⁹ alicui ꝑ/
ſone rõne peccati eſt ab eo q hꝫ auctoritatiuã ptãtẽ ſup eũ q punit. vel a cõ
miſſo ab hñte. ğ cũ iſta ſeꝑatio ſit act⁹ punitiu⁹ pape. eſt ab hñte auctori/
tatiuã ptãtẽ ſup papã. vel a cõmiſſo ab hñte. Si tu dicas. ꝙ eſt ab ecclia
ↄmiſſa a deo hñte auctoritatiuã ptãtẽ ſup papã. Eodẽ mõ dicã ptãtẽ pa
pe ſup quecũcꝫ eẽ miniſterialẽ ſolũ ⁊ nõ auctoritatiuaꝫ. ¶ Quinto. ecclia
pt tũc excõicare papã hereticũ añcꝫ deponat. vt pꝫ ex ꝑmo dicto ei⁹. Di/
cit eñ hãc ↄñam eẽ bonã. nõ eſt excõicat⁹ ipo facto. ğ nõ eſt depoſit⁹. Si ita
erit bona. nõ pt excõicare. ğ nõ pt deponere. ⁊ iſta. pt deponere. ğ pt excõi
care. Et certũ eſt ꝙ excõicatio eſt actus hñtis auctoritatiuã ptãtẽ ſup ex
cõicatũ. ⁊ ſi ↄcedat illud ↄciliũ poſſe excõicare papã. quõ ſaluabit ꝙ in cõ
cilio ſecluſo papa nulla ſit ptãs iuriſdictõis. Ampli⁹ dr papã poſſe aliqbꝫ
puta dñis cardinalibꝫ ↄmittere illã miniſterialẽ ptãtẽ ſupra papã heteri/
cum. cũ quo defenſare nõ poſſꝫ. qn par in parẽ haberet imperiuꝫ. ⁊ ſic eſſet
verũ qḋ dr glo. xxiiij. q. i. c. achaci⁹. hic eſt caſus in quo papa papã ligare

poteſt. Poſſꝫ eñ lapſus in hereſim papa ab eis illã auferre miniſterialem
p̄tãtē nõ teneref ſubire coꝝ miniſteriale iudiciũ Et puta ſpēali dei ꝯcurſu
tam manifeſte adinuicē repugnantia poſuit vt ſue doctrine falſitas ex eis
manifeſte oĩbꝫ pateret. hoc eſt eñ ꝓpriũ falſoꝝ teſtiũ. dꝫ Auguſtinus ſuꝑ
pſalmo. Noli emulari. ꝙ ex dictis coꝝ aut ſignis aliquibus ſemꝑ ꝯuinci
poſſunt. Qđ ꝓbat ex facto militũ qui erãt cuſtodie ſepulchri chriſti deꝑ
putati. Dixerũt eñ nobis dormiẽtibꝫ. venerũt diſcipuli ⁊c̄. ſi eñ dormi
ebãt. quõ ſciuerũt eos veniſſe. ſunt iſte ꝓpõnes vere. prima Papa heretic⁹
hereſi interiori ſolũ nõ eſt depoſit⁹ ipõ facto. ⁊ heretic⁹ hereſi exteriori nõ
eſt depoſit⁹ facto iure diuino. an ſit depoſit⁹ ipſo facto iure humano. non
papali. ſed ꝯcilioꝝ. Pñt eñ ſtatuta cõdere ſentẽtie late depoſitõis. ſicut dꝫ
de fontibꝫ. qui poſt adeptũ beneficiũ infra annũ nõ ꝓmouef ipõ facto per
dit titulũ nõ eſt oĩno improbabile dicere ꝙ ſic. oppoſitũ tñ mihi ꝓbabili⁹
eſt. Scđa ꝓpõ. eſt deponẽdus a ꝯcilio hñte auctoritatiuã p̄tãtē ſuꝑ ipſuꝫ
et nõ ſolũ ſuꝑ ꝯiũctõem a quo vocatus teneť ꝯparere. necnõ ad interro
gatã rñdere. Et hãc p̄tãtē auctoritatiuã papa nulli pt̄ ꝯmittere. cũ par in
parē nullã habeat p̄tãtē. Cõcedendũ eſt tñ bñ cũ eo. ꝙ ꝯciliũ nullã hꝫ po
teſtatē ſuꝑ papatũ in ſe ꝯſideratuꝫ. ⁊ hoc ponit gerſon in ſuo tractatu de
eccl'iaſtica p̄tãte. ⁊ de iſto habitũ eſt ſatis in. ij. c.

¶ Duodecimũ capl'm in quo inq̄ritur vtꝝ in alijs caſibꝫ p̄terꝙ in
hereſi deponi poſſit ſummus pontifex

Videndũ eſt ꝯñter an poſſit ſumm⁹ pontifex puniri depoſitõe ꝓpter
aliud crimē ab hereſi. Circa quã materiaꝫ p̄dict⁹ frater Thomas
a. xxv. ca. incluſiue ad finē vſqꝫ tenet ꝙ nõ. vñ fundamẽtũ ei⁹ in. xxv
capl'o eſt ꝙ nõ pt̄ in aliq̄ caſu deponi niſi in caſu determinato lege diuina.
Caſus aũt hereſis in ſacra ſcriptura pleriſqꝫ locis eſt determinat⁹. vt pꝫ
ad Gala. p̄. vbi de heretico dꝫ anathema ſit. id ē ſeparatũ. et. ij. ad theſſal'
iij. ſubtrahatis vos. et. ij. ad Coꝝ. vi. nolite iugũ ducere. et. ij. Jo. ij. No
lite recipere nec ei aue dixeritis. Et ad titũ. iij. deuita. in q̃bꝫ oĩbꝫ auctori
tatibꝫ ħcatur hereticũ hoiem eſſe ſeparãdũ ⁊ excõicãdũ. ⁊ nullus eſt alius
caſus exceptus. qđ pꝫ ex ſñia ſaluatoris. Matth. xxiij. Suꝑ cathedram
moiſi ſederũt ſcribe ⁊ phariſei. Oĩa ḡ q̄cũqꝫ dixerint facite. ſ̄m aũt opa
eoꝝ nolite facere. vbi dñs apte ſtatuit ſubditos debere audire p̄latos ma
le vite ⁊ bone doctrine. Conſtat aũt ꝙ doctrina ad fidē ſpectat. Uita au
tem ⁊ opa ad malos mores alioꝝ criminũ. Et ꝯfirmať ex ſentẽtia petri in
p̄ma epl'a. c. ij. Obedite p̄poſitis veſtris. nõ tñ bonis. ſed etiã diſcol'. Et
pro ampliori ꝓbatõe ſupponit in. xxvi. ca. ꝙ ad hoc ꝙ poteſtas iſta eccl'ia
ſtica ꝯiũgatur cũ aliquo ſuppoſito. aliq̄ diſpoſitões req̄rũtur in illo ſuppo
ſito de neceſſitate ſimpl'r. ⁊ alique de bene eſſe. requiſite de neceſſitate ſim
pliciter ſunt due. ſcꝫ eſſe volũtariũ. ⁊ eſſe chriſtianũ. nũqꝫ eñ aliq̄s ꝯtrũciꝫ
ꝙ electus eſt papa niſi ꝯſentiat. ⁊ ſil'r nõ eſt papa niſi ſit mēbꝝ chriſti. Se
cũda diſpoſitio exigiť de iure diuino. ⁊ p̄ma de iure nature. Req̄ſite auteꝫ
diſpoſitões ad bene eſſe ſunt boni mores. ſc̄ia eccl'iaſtica. charitas. experiē
tia regiminis. ⁊ hmõi. ſine his eñ petr⁹ elect⁹. ⁊ ſi acceptat eſt papa. quis
malus. et facili⁹ eſt deſtruere ꝙ cõſtruere duabꝫ ſimul req̄ſitis necẽario ad

ꝯſtructõem queciꝫ caꝝ deficiat diſſolui põt. Et ex his formãt rõnem ad ꝓbandũ intentũ hoc mõ. ſola ꝯtraria ꝯditõnibꝫ neccãrio reqſitis ad eẽ pape reddũt papã deponibilẽ. ſꝫ inter crimina ſola infidelitas ꝯtrariat ꝯditionibꝫ neceſſario reqſitis ad eſſe pape. ḡ ſola infidelitas inter crimina reddit papã deponibilẽ Prima ꝓpõ pꝫ ex hoc ꝙ depoſitio eſt nõ eſſe pape. ⁊ vnũqđq; in ſuo eẽ ꝑſeuerat ſi ꝯtrariũ non ſuꝑuenit. Scđa aũt ꝓpõ ꝓbata eſt. q2 cetera vitia ꝯtrariant ꝯditionibꝫ reqſitis ad bñ eſſe pape. Statim ſubdit hãc rõnem. vellẽ in ſtatera poni. ⁊ nõ friuolas ⁊ apparẽtes ꝑ accñtia vacãtes. ſꝫ meo iudicio ſi in ſtatera poneret parui reꝑiret ponderis. fides eñ nõ reqrit neccãrio ad eſſe pape. cũ effectus heretic9 ſit adhuc papa apđ ipm. ⁊ ſi eligat hereticus ⁊ acceptet efficit papa. ſed ſolum reqritur neccãrio baptiſmalis caracter q̃ eſt indelebilis cũ ꝯſenſu ex ꝑte petri. ḡ eque fortiter ꝓbaret ſua rõ ꝙ ꝓ hereſi deponi nõ poſſꝫ Et mirũ eſt quõ hãc ronẽ tam fortẽ reputauerit q̃ equalr ꝓbaret oppoſitũ determinati ꝑ ipm in caplis immediate p̄cedentibꝫ ſicut ꝓpoſitũ. Inſuꝑ ſicut reꝑitur in ſacris litteris hoiem hereticũ eſſe ſeparandũ ſeu excõicandũ. ita ⁊ ꝓ alijs vicijs hoc idẽ reperitur. vt. p. ad Cor. vij. Si is qui frater noiat inter vos eſt fornicator. aut auarus. aut idolis ſeruiens. aut maledicus. aut ebrioſus. aut rapax. cũ hmõi. nec cibũ ſumere. Et chriſtus innuit hominẽ eſſe excõicãdũ pro quolibet mortali cui iũcta eſt ꝯtumacia Matth. xviij. quos paſſus ſi gloſauerit aduerſarius de ſubditis hñtibꝫ ſuperiorẽ gloſabo. ⁊ ſimiliter paſſus per eũ allegatos de heretico. ⁊ ad dicta ſaluatoris ⁊ petri ꝯceditur ꝙ q̃diu bene docent ⁊ remanent p̄lati ſunt audiendi. oſtenſo ergo ſufficienter eius opinionẽ nõ eſſe fundatã ſupra firmã petrã. ſed arenã pono hanc ꝓpõnem. ſummus pontifex nõ ſolũ deponi põt ab eccĺia ſeu ꝯcilio ꝓ hereſi. verũetiã ⁊ ꝓ alio crimine notorio eccĺiam ſcandalizante. Probat iſta ꝓpoſitio ex his que ponũtur in epĺa clementis ad Jacobũ. refert eñ petrũ ſibi dixiſſe cum eum inſtitueret. neq; eñ iudicem aut cognitorẽ ſecularium cauſarũ te hodie ꝯſtitui voluit chriſtus. ne prefocatus preſentibꝫ hominũ curis non poſſis verbo dei vacare ⁊ ſm veritatis regulã ſecernere bonos a malis ⁊ infra. ſi eñ mũdialibus curis fueris occupat9. teipſum decipies ⁊ eos qui te audiũt. nõ eñ poteritis que ad ſalutem pertinent plenius ſingulis quibuſq; diſtinguere. ⁊ ex eo fiet vt ⁊ tu tanq̃ non docueris que ad ſalutem hominũ ꝑtinent deponaris. ⁊ diſcipuli per ignorantiã pereãt. Ex qua manifeſtũ eſt papam etiã ꝓpter negligentiam deponi poſſe. Nolo tñ aſſerere clementẽ ita ad Jacobũ ſcripſiſſe. cum reperiatur Jacobum illum ante petrũ octo annis deceſſiſſe martyrio. ſed eccleſia nõ ſpernit illã epiſtolam qđ ſufficit. ¶ Secũdo arguit ſic vibrando argumentũ in quo aduerſarij ſe fundant in ipos ſi eccleſia nõ poſſit auferre papam regentẽ eam in deſtructõem eius. ⁊ cateruatim animas ducentem ad inferos ſuo inſtinctu ⁊ ſuo exemplo. ſeqtur policiam pure naturalem ⁊ ciuilem eſſe melius inſtitutam q̃ ſit eccleſiaſtica policia. Non eñ bene eſſꝫ inſtituta policia pure ciuilis ⁊ naturalis ſi eius regem perturbantem eam deſtituere nõ poſſet. imo poteſtatem eum deſtituendi ⁊ occidendi tanq̃ membrũ corruptiuũ totius corporis cõmunitas a ſe abdicare nõ poteſt. imo oppoſito dato videret policia eſſe ſerua deſpotice. Cũ ḡ chriſtus inſtituerit eccĺia-

ſticã policiã ad finẽ ſupnaturalẽ pfectiorẽ in ſuo genere q̃ʒ ſit policia pure
naturalis cũ poſteriora generatõe ſint p̃ora pfectiõe. ſeq̃r q̃ policie eccliaſ-
ſtice reliq̃rit ptãtẽ ſuũ p̃ncipẽ ꝛ regẽ eccliaſticũ ſi nõ in edificatõnem ſʒ de-
ſtructõem regat deſtituẽdi. imo alr̃s nõ ſolũ penis iſtituiſſʒ eã. quã policiã
pure ciuilẽ. ſʒ a cõitate aliquid auferret q̃ ex iure naturali ſibi ɔpetere dig
noſcit̃. necnõ cõitatẽ chriſtianã liberã nõ effeciſſʒ. imo potius ſeruã ſtrictiſ-
ſima etiã ſeruitute. Et hãc rõem ponderet ꝛ nõ eã q̃ leuiſſima eſt q̃ʒ mag
ni exiſtimat põderis. ꝛ dicere q̃ in ſili caſu nõ reliq̃rit de⁹ remediũ cõitati
niſi ozõnes. cũ aliud remediũ oppoꝛtunuʒ ꝛ oppoꝛtuni⁹ relinq̃re potuiſſet
nihil aliud eſt niſi dicere policiã eccliaſticã nõ bñ inſtitutã ꝛ effectã ſeruaʒ
ampli⁹ notũ eſt ſecluſa hereſi ſummũ põtificẽ eẽ reipublice ita pniciosum
q̃ a republica veniret auferẽd⁹ p moꝛtẽ coꝛpalẽ ex illa ptãte ei naturalr̃ in-
dicta. Si nõ poſſit g̃ tũc deſtitui. ꝛ poſt deſtitutõem ſi pſeueret p moꝛteʒ
coꝛpalẽ auferri nõne necario ɔcedendũ erit chriſtũ in inſtituẽdo eccliaſticã
policiã eã puaſſe aliq̃ ptãte ſibi naturalr̃ indicta ad ei⁹ pacificã ɔuerſatio
nẽ. Ampli⁹. cũ duo ſunt ɔtẽdentes de papatu quẽlibet eoꝝ p̃t vl̃is ſyno-
dus p̃ſẽa ptãte p̃uare ꝓpter vnionẽ ꝛ pacẽ eccl̃ie. q̃uis in aliq̃ eoꝝ ſit ve-
ra papalis ptãs. g̃ a foꝛtioꝛi ꝓ crimine ꝑturbatiuo toti⁹ eccl̃ie. Et añs pʒ
manifeſte ex ca. ſi duo. lxxix. diſt. Ubi dr̃. ſi duo ɔtra fas fuerint electi nul
lus eoꝝ dʒ recipi. ſʒ ille quẽ vl̃is ɔſenſus elegerit. ꝛ iſti⁹ ſnĩe eſt glo. in ca. ſi
papa. vbi dt̃. certe credo q̃ ſi notoꝛiũ eſt crimẽ ei⁹ q̃õcũq̃ʒ ꝛ inde ſcandali-
ʒatur eccl̃ia. ꝛ incoꝛrigibilis ſit. q̃ inde poſſit accuſari. naʒ ɔtumacia aliq̃n
dr̃ hereſis. vt. lxxxi. diſt. ca. ſi q̃ p̃ſbyteri. ꝛ cõtumax dr̃ infidel̃. vt. xxxviij.
diſt. ca. null⁹. Ampli⁹ ſi elect⁹ in ſummũ põtificẽ nõ ɔſtitut⁹ in ſacris acci
piat vxoꝛẽ. q̃s audebit dicere totũ eccliaſticũ ita decoloꝛari abſq̃ʒ poſſibi-
li remedio. Ampli⁹ ſi rex aliq̃s in lõginquã decedẽs regionẽ relinquẽs ali
quẽ vicariũ gñalẽ. ꝛ interea regat tyrãnice. vicari⁹ ille vt notũ eſt a cõitate
poterit deponi. g̃ eodẽ mõ cũ chriſt⁹ decedẽs a cõitate chriſtiana q̃ eſt ve-
rus rex noſter reliq̃rit vicariũ miniſtrũ gñalẽ a cõitate auferri poterit ſi ty
rãnice regat. Ampli⁹ cũ ex p̃dictis notũ ſit eccl̃iam ſeu ɔciliũ eã repreſen-
tans eſſe in caſu hereſis oꝛdinariũ iudicẽ pape ꝛ habere ptãtẽ auctoꝛitati-
uã ſup ip̃m quo ad deſtitutiõem. ꝛ nõ legit̃ a chriſto eẽ eccl̃ie collata talis
auctoꝛitatiua poteſtas in eo ſolo caſu. imo nõ legit̃ q̃ eccl̃ie fuerit collata
aliqua talis niſi Matthei. xviij. vbi in om̃i caſu peccati notoꝛij cui iũcta
eſt ɔtumacia collata eſſe videtur. ꝛ hec fuit p̃mitiue eccl̃ie ſententia ſcrõꝝ
doctoꝝ Hieronymi. Ambroſij. ꝛ Auguſtini. ſʒ ſupuenientib⁹ caſib⁹ i ſum
mis pontificib⁹ in q̃b⁹ deponi poſſent. nõ defuerũt adulatoꝛes eis ſugge-
rentes q̃ nõ poſſent iudicari aſſerentes eos nõ miniſtros eccl̃ie, ſed dños
et mirũ eſt. cũ ſinguli doctoꝛes dicãt. quẽcũq̃ʒ platũ in adminiſtratõe ſa-
cramẽtoꝝ eſſe ſolũ miniſtrũ eccl̃ie. hinc in eo req̃rit̃ intẽtio faciẽdi q̃õ eccl̃ia
intẽdit de necitate ꝛ nõ alia. ꝛ nolint iſti hoc fateri in exercitio iuriſdictõis
Et ſi nõ legatur chriſtũ dixiſſe auferẽdũ eſſe caput. ſed bene oculũ. man⁹.
aut pedes. Uerũ eſt q̃ nunq̃ʒ auferendũ eſt totalr̃ caput. ſic q̃ nunq̃ʒ am-
plius ſit futurũ aliq̃õ caput. ſed bene auferẽdũ eſt iſtud ſine quo in coꝛpe
remanet vita. imo q̃ coꝛpoꝛi infirmitatẽ affert q̃ʒ̃cum eſt ex ſe. Ad hec aũt
pꝛobãda innumere ꝛ rõnes ꝛ auctoꝛitates adduci poſſent. Seq̃tur p̃mo

ꝙ ptās in ſummo pontifice a ꝯcilio ꝑt q̄buſdā certis legib⁹ limitari ⁊ ꝗ̄ꝯ
tū ad vſum arctari. Si em̄ caput in corꝑe hūano efficiat̃ languidū ſeu in-
firmū licitū erit ceteris mēbris mēbꝝ illud ligare ⁊ cauterizare necnō vnā
ꝑtē capitis abſcindere ꝓ ſanitate toti⁹ corꝑis ¶ Scd̄o ſeq̄tur corollarie ꝙ
ꝯciliū gn̄ale ſummū pōtificē exigēte vtilitate eccl̄ie abſq̧ culpa ipi⁹ ſummi
pontificis deſtituere ꝑt ſicut tꝑe ſciſmatis de ꝓo ſummo pōtifice. Silr̃ ſi
incarcerat⁹ foret apd̄ infideles ⁊ de ei⁹ liberatōe nulla foret ſpes poſt adhi
bitū laborē ad redimēdū ⁊ h̄ ex ꝑcedētib⁹ eſt ita notū ꝙ alijs rōnib⁹ nō cu
ro munire nec aliq̄d apparētie h̄z in oppoſitū argumētū de petro cū eēt in
vinculis cū pauco tꝑe fuerit ⁊ de ei⁹ liberatōe apd̄ fideles extiterit ſpes Si
em̄ in tali caſu nō poſſet eccl̄ia ſummū pōtificē ſibi ꝯſtituere. ita nec poſſet
aliquē q̄ ſummi pōtificis gereret vices ⁊ cū poſſint occurrere multa q̄ per
ſummū pōtificē expediri debēt vt ꝯfirmatōes archiepōꝝ ⁊ ꝑlatoꝝ ei ime
diate ſubiectoꝝ nullo mō illa expediri poſſent ¶ Seq̄t̃ tertio ꝙ ptās vl̄is
eccl̄ie ſeu ꝯcilij vl̄is ſupra papā ſimpl̄r ⁊ abſolute nō eſt chimera vt dr̄ ꝑ-
fat⁹ doctor in eccl̄iam ſcām blaſphemās. ¶ Seq̄t̃ q̄rto ꝙ chriſt⁹ nō inſti-
tuit ſummū pōtificē ei⁹ gn̄alē vicariū in om̄imoda ptāte quā habebat ſm̄
hūanitatē. nā habebat ptātē inſtituēdi ſacr̄a. ſilr̄ iſtituēdi ſummū pōtificē.
ſilr̄ faciēdi articulū nouū ſuꝑ infideles ſuꝑ totā eccl̄iaz carhegorematice.
et nullā iſtaꝝ h̄z ſumm⁹ pōtifex. ¶ Seq̄t̃. v. ſummū pōtificē eē vicariū ec-
cleſie vl̄is ⁊ miniſtꝝ. ꝗ̄uis dicat̃ etiā vicari⁹ ⁊ miniſter dei quēadmodū ꝑn
ceps laic⁹ ē miniſter cōitat̄ꝫ q̄ tn̄ ab apl̄o Paulo dr̄ miniſter dei. ſꝫ ſpūali⁹
ſumm⁹ pōtifex dr̄ miniſter dei ⁊ vicari⁹. inq̄ꝫtū miniſtrat in ea ptāte q̄ nō
eſt in cōitate naturalis. ſꝫ poſitiua ꝑciſe ⁊ ex ſola iſtitutōe dei. illa tn̄ ptās ē
cōitati collata. ¶ Seq̄t̃ vltio. Cōformiter ad Joanē patriarchā anthio-
chenū. ſilr̄ Nico. de cuſa in ſuis tracta. de iſta materia ꝙ ꝯciliū gn̄ale in ſin
gulis ⁊ oib⁹ ē ſupra ſummū pōtificē. ⁊ hec breuit̃. ⁊ ſub ꝯpēdio q̄dā de iſta
ꝯpatōe poſui itendēs āpliſſimū facere tractatū de oī ptāte eccl̄iaſtica ⁊ lai
ca. ⁊ de ſingulis eaꝝ actib⁹. vtꝝ āt ſumm⁹ pōtifex poſſit excōicari ⁊ ſuſpē-
di manēs ſumm⁹ pōtifex ita ꝙ ſi tēteret facere nihil facit etiā q̄ꝫtū ad abſo-
lutōem ſacramentalē videat̃. Nico. de coſa. ſcd̄a ꝑte ſui libri. ca. xviij. Et
ad oīa capl̄a q̄ vident̃ aſſerere ſummū pōtificē nō poſſe iudicari niſi ſit a fi
de deui⁹. vt ca. ſi papa. xl. diſt. et ca. oues. ij. q. vij. dr̄. ꝙ ꝑtinax ꝑſumit̃ a fi
de deuiare ⁊ īcludit̃ in hereſi ꝑtinacia. vl̄ dicat̃ ſcd̄o ꝙ vt pꝫ ex ca. ſi papa
in illis capl̄is dr̄ nullū poſſe papā iudicare. ⁊ nō dr̄ de collectōe. Dicit̃ ter-
tio. ꝙ ꝯ papā nō ē regularit̃ ꝯgregādū ꝯciliū niſi in caſu hereſis aut ḡuis
ꝑcti totā eccl̄iaꝫ ſcādalizātis. ⁊ id qd̄ habet̃. xvij. diſt. §. ſimmach⁹. vbi dr̄
ſimmach⁹ papa ſedis apl̄ice ꝑſul ab hmōi oppōnib⁹ ipetit⁹ q̄ꝫtū ad hoies
reſpicit. ſit imunis ⁊ liber. cui⁹ cām totā dei iudicio reſeruam⁹ Dicit̃ ꝙ ac-
cuſatores ei⁹ nō potuerūt ipoſita crimia ꝓbare ⁊ ſic tāq̄ꝫ eis ſecreta reliq̄-
rūt ſcti p̄res in ſynodo dei iudicio auctoritatiue accuſatores ꝯdēnantes.

¶ Vltimū capl̄m in q̄ inq̄rit̃ q̄ō poterit ꝯciliū ꝯ papā ꝯgregari

Uin ex ſuꝑiorib⁹ notū ſit ſatis ꝯciliū ſuꝑ papā iuriſdictōem h̄re. in
caſu igit̃ in q̄ veniret papa iudicād⁹ q̄ nā pacto ꝯgregari poterit. q̄z
nō eſt ꝟiſil̄e papā ꝯgregare ꝯ ſe inq̄rendū ē. Et ſit ꝑma ꝓpō. ad nul-
lū auctoritatiue ſpectat ꝯgregare ꝯciliū. ꝑterq̧ ad ſummū pōtificē ex iure

diuino. ꝓbat̃ ſic. auctoritatiue ꝯgregare ꝯciliũ eſt his q̃ intereſſe hñt ꝑcipe-
re vt ad certũ locũ ꝯueniãt. ſ; null⁹ p̃ter ſummũ põtificẽ ſingulis q̃ hñt inter-
eſſe auctoritatiue ꝑcipe põt vt in certũ ꝯueniũt locũ ex iure diuino. g̃ null⁹ p̃-
ter ipm auctoritatiue ꝯgregare põt. Auctoritatiue em̃ ꝯgregare ẽ ꝯgrega-
re ex auctoritate cui ceteri rõne auctoritatis teneant̃ obtẽperare. Dico no-
tãter null⁹. q2 ꝯciliũ vnũ põt futuꝝ ꝯciliũ auctoritatiue ꝯgregare ꝑcipiẽdo
ſingulis vt certo tp̃e ad certũ ꝯueniãt locũ. Si em̃ ꝑcepto pape taliter p̃ci-
piẽtis ſit obtẽperãdũ de nec̃itate a fortiori ꝛ ꝑcepto ꝯcilij. de collegio aũt
cardinaliũ apd̃ eos q̃ dicũt ꝙ ſunt de ſtatu ierarchico ex inſtitutiõe chriſti
ſuccedẽtes ap̃lis ꝓut aſſiſtebãt chriſto ꝛ Petro an̄ eoꝝ diuiſionẽ queãd-
modũ d̃t de a'yaco nõ eſt iꝓbabile dicere ꝙ iure diuino hec auctoritas
illi collegio ꝯpetit papa nolẽte ꝯgregare ꝯcurrẽte caſu nec̃itat̃. vñ ꝛ Actuũ
vi. duodecim ap̃li ꝛ nõ ſol⁹ Petr⁹ ꝯuocauerũt multitudinẽ diſcipuloꝝ. Et
ex h̃ iteꝝ videt̃ ſeq̃ ꝙ nõ ſolũ de ſtatu ep̃oꝝ ſunt vocãdi ad ꝯciliũ ad ha-
bendũ vocẽ deliberatiuã. ſ; ꝛ de ſtatu q̃ ſuccedũt diſcipul̃. ſ; de h̃ alias. ſ;
cũ papa ꝛ collegiũ illd̃ obſtinari poſſint. vt etiã ex gẽte nec̃itate nolint ꝯci-
liũ ꝯuocare q2 forſan ꝯgregandũ ẽ ꝓ corrigẽdis eorũdẽ excẽſſib; eoꝝ g̃
nã pacto tũc ꝯgregari poterit. ¶ Et ſit ſc̃da ꝓpõ. Quelibet eccl̃ia ꝑticular̃
ad cui⁹ noticiã ꝓuenit ꝯgregãdi ꝯciliũ nec̃itas d; ceter̃ eccleſijs nec̃itatẽ
ꝯgregãdi manifeſtare ꝛ ſic denũciatiue ꝯgregare. nõ aũt ꝑceptiue etiã no-
minãdo locũ ad quẽ ſit oĩb; tut⁹ acceſſus. d; em̃ ocul⁹ vidẽs corporis ꝑicu-
lũ ceter̃ iudicare mẽbris vt ꝯ̃ ꝑiculũ ſe ꝓtegat corp⁹ ꝛ defendat. Et iſta
manifeſtatiõe facta cetere eccl̃ie tenent̃ ꝯuenire nõ ꝟtute ꝑcepti ꝑmi cũ i eas
nullã habeat̃ iuriſdictiõem ſ; ꝟtute ꝑcepti diuini ſicut poſtq̃ꝫ ꝑ expertũ medi-
cũ alicui iudicatũ ẽ de aliq̃ nec̃ario ad ſui ꝯſeruatiõez tenet̃ ille ad illd̃ nõ
ꝟtute ꝑcepti medici ſ; ꝟtute ꝑcepti iur̃ natural̃ ꝛ diuini. Corollarie ſeq̃t̃
in mult̃ ꝓuincijs p̃latos ſufficiẽter iſtructos de nec̃itate ꝯcilij. nõ alit̃ labo-
rãtes ꝓ pace eccl̃ie nõ ẽẽ in ꝯſcia tutos. ¶ Tertia ꝓpõ. ſi poſt hmõi iſinua-
tionẽ ſingule eccl̃ie ꝑticulares ad certũ locũ ſuos legatos mittãt apd̃ illaꝫ
collectiõnem reſidet toti⁹ eccl̃ie auctoritas imo ſi a caſu ꝯuenirẽt vt d̃t Io.
gerſon q̃s dubitat apd̃ collegiũ ap̃loꝝ q̃ a caſu ꝯuenerũt vt d̃r in tranſitu
ꝟginis tantã fuiſſe auctoritatẽ ſicut ſi Petri ꝑcepto ꝯueniſſent. ¶ Quarta
ꝓpõ Si aliq̃ ꝑticulares eccl̃ie iſinuatiõe tali facta ad certũ ꝯueniãt locũ ce-
teris ꝯtumacit̃ renuẽtib; ꝯuenire ĩ illo aut alio q̃cũq; ſecuro apd̃ ꝯuenien-
tes toti⁹ eccl̃ie reſidet auctoritas ſaltẽ q̃ñtũ ad nec̃itatẽ occurrẽtẽ. ſi em̃ liga-
ta foret dextra man⁹ aut ad imaginatiõem ꝑtinaciter nollet vacare defenſio-
ni corporis apud ſiniſtrã tũc defendẽdi corp⁹ tota reſidebit auctoritas. Et
ſi vna ps alicui⁹ ꝓuincie inimic̃ volentib; eã deſtruere nolit occurrere q̃s
dubitat reliquã ꝑtẽ q̃ñuis ſit minor nũero ꝓ tũc habere auctoritatẽ totã ꝓ-
uinciã defendẽdi ꝛ ſi ꝓuincie alicui⁹ ps vna nollet ꝯſentire ĩ mortẽ alicui⁹
mẽbri cui⁹ vita ĩ deſtructiõez toti⁹ cõitat̃ cederet. nulli dubiũ ẽ residuã ꝑ-
tẽ poſſe illd̃ mẽbꝝ auferre ꝛ ꝓ tũc occurrẽti ꝑiculo occurrere q̃ñuis de aliis
q̃ nõ iminẽt ꝓ tũc nihil poſſit ſtatuere. g̃ ꝛ in ꝓpoſito vbi aliq̃ ꝯueniẽt cete-
ris renuẽtib; q̃ñtũ ad nec̃itatẽ occurrẽtẽ in ipis reſidebit auctoritas. ꝛ hec
ſunt q̃ ꝓ auctoritate eccl̃ie ieſu chriſti ſpõſe ſcripſi Pariſi⁹ ipo donãte ꝯ̃ q̃-
dã aſſerta a fratre Thoma de vio. in tractatu q̃dã quẽ vt ipe teſtat̃ ſcrip-

Vltimum

rit. Anno ſalutis. M.ccccc.xi.etatis ſue.xliiij.' Et hec ſcripſi Anno domi⸗
ni. M.ccccc.xij.doctorat⁹ anno ꝑmo mẽſe ſcđo. de etate ꝓo ne vento glo⸗
rie agitari videar taceo.in q̄bus ſi aliq̄d ſit erroneū ꝓteſtor me ſemꝑ ſub⸗
miſſum determinationi eccleſie vniuerſalis.

¶ Itē b.iiij.pagina.ij.linea.xxxiij.nō ſuppoſitio ſ3 ſuppoſito legēdū eſt

¶ Capita huius libelli. ¶ Primū capur

Inq̄rit̃ de iuriſdictōe ciuili ⁊ ei⁹ ortu.nec nō de ꝑmario ei⁹ ſubiecto oñdens⸗
do ꝙ ꝑmarie ſit in populo ¶ Secūdū capur

Quod ptās eccl̃iaſtica a ſolo deo ſit inſtituibilis. ⁊ de drñijs iter ptātem
eccl̃iaſticā ⁊ ciuilē ¶ Tertiū capur

De aliq̄b⁹ nimis ãpliantib⁹ ptātem eccl̃iaſticā.ſc3 vſq3 ad diſſolutōes ma⸗
trimonij nō ꝯſummati ad infideles ⁊ ad pctā ſecreta cordis.

¶ Quartū capur

Soluunt̃ rōnes ꝯ determinatōes factā in ꝑcedēti capl'o ¶ Quintū ca.

De nimis reſtringētib⁹ eccl̃iaſticā ptātē vbi oñdit̃ extēdi ad q̄dlibet pctm̄
q̄d iuridice ꝑt ꝓbari cui adiūcta eſt ꝯtumacia ex inſtitutōe chriſti

¶ Sextū capur.

Oſtendit̃ ꝙ imediate a chriſto fuerit iſta ptās collata petro ſil'r ⁊ eccl'ie

¶ Septimū capur

Probat̃ ex ſctōꝝ doctoꝝ ſentētijs manifeſtiſſimis eccl'iam ſeu ꝯciliū gña⸗
le eſſe in libera ptāte ſummo pontifice maiorē ¶ Octauū capur

Soluūtur rōnes q̄s ꝟitatis inimici ad ſuadendū eoꝝ errorē adducūt

¶ Nonum capur

Oſtendit̃ ꝑmariā ptātem eligendi ſummū pontificē nō eſſe in papa. ſ3 in
vniuerſali eccl'ia ¶ Decimū capur.

Quod ad papā nō ſpectet vltima eoꝝ que ſunt fidei deciſio.ſed ad conci⸗
lium generale. ¶ Vndecimū capur

Quod in caſu hereſis a ꝯcilio nō ſolū miniſteriali ptāte. ſ3 auctoritatiua
ꝑt deponi ſumm⁹ pontifex ¶ Duodecimū capur.

Quod ꝓ alijs criminib⁹ ab hereſi deſtitui ꝑt ſumm⁹ pontifex

¶ Vltimū capur.

Quō.cū venit ſumm⁹ pontifex iudicand⁹ a ꝯcilio.ꝑt ꝯciliū ꝯgregari.ſi no⸗
lit ipm̄ ſummus pontifex ꝯgregare

¶ Finis capitum

¶ Impreſſum eſt hoc opuſculū Colonie in officina l'raria ingenuoꝝ li⸗
beroꝝ Quentell. Anno dñi. M.CCCCC.xiij.ad Maium

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

[illegible] locus [illegible]
[illegible] loci [illegible] dimensiones corporis [illegible] locus [illegible]
[illegible] eodem loco [illegible] si locus [illegible]
[illegible] locus distat a loco [illegible] locus [illegible]
[illegible] locus [illegible]
magnitudinem [illegible]
[illegible] ex loco [illegible]
[illegible] locum [illegible] locus [illegible]
in loco [illegible] locatum [illegible]
locatum [illegible] locus [illegible]
[illegible]
[illegible] locus [illegible]
[illegible] locum esse [illegible] locatum [illegible]
[illegible] dimensiones [illegible]
[illegible]

[illegible] ... instrumentum ... [illegible]

[illegible] ... Et si dicatur ... [illegible]

[illegible] ... in suo esse stans in divino ... [illegible] ... Augustinus ... [illegible] ... instrumentum ... [illegible]

[illegible] ... instrumentum ... [illegible] ... magister ... [illegible]

[illegible] ... Augustinus ... [illegible] ... magister ... [illegible]

[illegible] ... Augustinus ... [illegible] ... instrumenti ... [illegible]

[illegible] ... multa ... [illegible]

[illegible] ... instrumentum ... [illegible]

[illegible] ... instrumentum ... [illegible]

[illegible] ... magister ... [illegible]

[illegible] ... Augustinus ... magister ... [illegible]

[illegible] ... instrumentum ... [illegible]

[illegible] ... Augustinus ... [illegible]

[illegible] ... instrumentum ... [illegible]

[illegible] ... instrumentum ... [illegible]

[illegible] ... magister ... [illegible]

[illegible] ... instrumentum ... [illegible]

[illegible] ... Augustinus ... [illegible]

[illegible]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Th
5974

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN